

VALAŠTIANSKY *hlasník*

ročník IX. ● číslo 4 ● august 2011

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Protipovodňové opatrenia
- Okresná previerka DHZ
- Cyril a Metod
- Valaská našimi očami
- OFK Slovan Valaská

Horúce letné počasie

prinieslo prudký dážď

Foto: Arpád Hulík

Dlho očakávané leto sklamalo svojím dažďovým počasím. Horúce letné dni sa premenili na pochmúrne a upršané. Voda dáva najavo svoju silu a koryto rieky Hron nestačí na príval vody. Po desiatich rokoch sa do našej obce opäť vrátila záplavová vlna, ktorá nahnala strachu do našich domovov. Nevyhli sme sa vyliatiu Hrona, ktorý zaplavil záhradkársku oblasť spolu s garážami, hať na Chvatimechu a jazierko v Starej Valaskej pri ceste číslo 66. Včasným a rýchlym zásahom dobrovoľných hasičov sa podarilo znížiť riziko škôd, ktoré by napáchala voda. Za túto pomoc im chceme úprimne poďakovať. Naďalej musíme dúfať, že počasie sa umúdiri a konečne si všetci leto vychutnáme, ako sa patrí.

Ing. Juraj Uhrin, starosta obce

Foto: Roman Nezbeda

O čom rokovalo Mimoriadne obecné zastupiteľstvo

Rokovanie mimoriadneho obecného zastupiteľstva sa konalo dňa 30. 6. 2011. Na rokovaní bolo prítomných jedenásť poslancov. Hlavným bodom programu bolo schválenie platu starostovi obce, ktorý bol poslancami jednohlasne schválený s účinnosťou od 1. 6. 2011. V bode rôzne starosta obce informoval poslancov o oddelení spoločného obecného úradu pre výkon činností obecného úradu v oblasti sociálnych služieb od stavebného úradu v Brezne s účinnosťou od 1. septembra 2011 so sídlom v obci Valaská. Tiež odsúhlasili finančný príspevok na prípravu projektu z opatrenia Regionálneho centra zužitkovania biologicky rozložiteľných odpadov a zariadenia na triedenie odpadov v rámci združenia obcí EKOLÓG. Posledným bodom rokovania bolo schválenie nebytových priestorov pre žiadateľa Jozefa Banetku, bytom Prievidza Necpaly na Námestí 1. mája 461. Nasledovala diskusia, po ktorej starosta obce ukončil rokovanie obecného zastupiteľstva.

Ing. Peter Minárik
prednosta obce Valaská

Neničme, čo je krásne a vážme si to, čo máme

Na Tajchu sa znovu vyzobkali z vajčiek malé labuťky. Vďaka patrí Eňovi Kardhordovi, ktorý sa postaral o tento prírastok, ale aj o to, že každý deň príde pozrieť, ako utešene rastú tri malé labuťky. Boli štyri, ale jedna mala nehodu a neprežila.

Ceňme si snahu o oživenie Tajchu a takpovediac o atrakciu v našej dedine. Neničme to, čo je krásne a uchovajme si to, na čom by malo záležať nám všetkým. Nebuďme ľahostajní, keď niekto robí niečo zlé a upozorňujeme na „ničiteľov“ dobrých vecí.

text + foto: B.P.

Protipovodňové opatrenia

Pre informovanosť občanov chcem uviesť, že sa vykonávajú protipovodňové opatrenia na malých vodných tokoch - potokoch v našej obci. Začali sa čistiace práce v Malých Potôčkoch. Je vyčistená časť od hornej zdrže až po sútok vo Veľkých Potôčkoch. Práce pokračujú vo Veľkých Potôčkoch. Na tieto práce boli vyčlenení pracovníci z obce. Ja chcem poukázať na ich výkon, ktorý je niekedy až nadľudský. Ak neveríte, mali by ste sa tam ísť pozrieť. Veď tieto korytá potokov neboli roky čistené. Rastú tam stromy, kríky a veľa buriny. A vstúpiť do takého prostredia je niekedy až nebezpečné. Oceňujem aspoň takto prácu týchto pracovníkov. Peťo Kupčok kosí krovino-rezom. Stromy a kríky pili Janko Sepeši. Niekedy pili v takých polohách, že aj artisti mu môžu závidieť. Poďakovanie patrí aj Jozefovi

Foto: Igor Šebo

Kupčokovi, pánovi Matejkovi a pánovi Eremiášovi. Práca je dobre koordinovaná pánom Morom. Vidno to aj na tom, že drevené zvyšky sa hneď štiepkujú, o čo sa pričíňuje Samko Poliak. Nestojí a nečaká, ale sa priamo zapája aj do ostaných prác. Takéto práce sú záslužné, pretože musíme urobiť všetko preto,

aby nám prípadná prívadlová vlna vody nezničila celú dedinu. Postupne sa budú robiť protipovodňové opatrenia aj v iných dolinách a na poľných cestách v katastri obce Valaská. Čo sa zanedbalo, musíme napraviť a urobiť všetko preto, aby sme predišli zlému.

Blažena Pastírová

Podakovania

Prostredníctvom Valaštianskeho hlásnika, chcela by som sa veľmi pekne poďakovať pani Márii Luptákovej za krásne napísanú spomienku na môjho manžela Oskara Harineka.

Veľká vďaka.

Edita Harineková, manželka

Ďakujeme Maňka

Vždy, keď čítam Tvoje nové články o histórii našej obce, o Valaštanoch u nás a vo svete, si uvedomujem, aké úsilie a ochotu vynakladáš, aby sa nezabudlo na život, ktorý sme žili ako deti, na život našich predkov. Nám, ktorí si spomíname a pamätáme, spríjemňuješ chvíle pri čítaní nášho Hlásnika. Patrí Ti veľké POĎAKOVANIE za, veľakrát, až detektívnu prácu a zbieranie dokumentácie. A naša mládež vo Valaskej vďaka Tebe, Maňka, spozná históriu našej rodnej obce.

Teším sa na ďalšie vydania Hlásnika a prajem Ti veľa elánu.

Nina Karasová

PREDSTAVUJEME OSOBNOSTI VEREJNÉHO ŽIVOTA VO VALASKEJ

Janka Čiefová

Poslančka v druhom volebnom obvode (230 hlasov)

Narodená 31. augusta 1975

Manžel: Peter, zamestnanec Bytosu Podbrezová

Deti: Radoslav 11. rokov, Tomáš 8. rokov

Vzdelanie: SPŠ Brezno

Prvýkrát si kandidovala za poslankyňu OcZ v druhom volebnom obvode. Získala si najvyššiu dôveru s počtom hlasom 230. Výsledok ťa prekvapil, alebo si to v kútiku duše čakala?

Výsledok ma veľmi prekvapil, vôbec som to nečakala a už vôbec nie, že budem mať najvyšší počet hlasov za môj volebný okrsok.

Čo to pre teba znamená, je to zaväzujúce?

V prvom rade chcem poďakovať svojim voličom za dôveru a budem sa snažiť ich dôveru nesklamať. Ich požiadavky budem predkladať pred obecné zastupiteľstvo.

Okrem toho si členkou sociálnej komisie. Aké sú najčastejšie problémy, ktoré musíte riešiť?

Áno, som v sociálnej komisii, riešime tam rôzne sociálne problémy, teraz napríklad riešime návštevnosť a využiteľnosť klubov dôchodcov a stravné lístky pre sociálne slabších občanov.

Spolupracujete aj so školami vo Valaskej?

Áno, pretože členkami komisie sú aj zástupkyne jednotlivých škôl vo Valaskej.

Čo si želáš, aby sa zlepšilo v sociálnej oblasti?

Aby sa čím najmenej riešili prípady, keď ide o maloleté deti.

Aký je tvoj názor na realizáciu programu dávok potravín v roku 2011 sociálne slabším rodinám? Máš prehľad, koľko je rodín v hmotnej núdzi vo Valaskej?

Môj názor je kladný, pretože aj v našej obci je dosť sociálne odkázaných rodín.

Pomáha ti tvoja práca vo Valbyte pri vykonávaní poslaneckých aktivít?

Áno, moja práca vo Valbyte občas súvisí a pomáha mi v poslaneckej práci. Veľa problémov riešim aj ako pracovníčka Valbytu.

Aké sú tvoje mimopracovné činnosti?

Venujem sa hlavne svojim deťom, bicyklovaniu a aerobnému cvičeniu.

Ďakujem za rozhovor

Anna Dobříková

Poslančka v 1. volebnom obvode (204 hlasov)

Narodená: 11. novembra 1952 v Čiernom Balogu

Manžel: Lubomír, pracuje na OCÚ – bývalé prevádzkarne zberový dvor

Deti: dcéra Monika pracuje na pošte vo Valaskej, dcéra Ľubica pracuje v medicentre NOVAMED v Banskej Bystrici, syn Martin je lekár a pracuje v NSP Brezno. Máme aj 5,5 ročnú vnučku Peťku, ktorá je našim sniečkom.

Vzdelanie: Stredná ekonomická škola v Banskej Bystrici.

Zamestnanie: 1972 – 2000 Strojárne Piesok, od 2002 do 2010 ekonómka v ZŠ Valaská, ZŠ Podbrezová, od 2011 ekonómka ZŠ Podbrezová

Odkedy si poslankyňou OcZ?

Poslančkou OcZ som už šieste volebné obdobie. Prvýkrát som skladala sľub poslancu v roku 1990, v 2010 to už bol šiestykrát. Je to už 21 rokov.

21. rokov je dlhý čas. Voliči ti dali dôveru, potešilo ťa to, ale určite je to aj zaväzujúce. Čo všetko sa za toto obdobie zmenilo?

Odvtedy ako som sa stala poslankyňou, ubehlo už dosť času a veľa sa toho zmenilo. Za toto časové obdobie pôsobili starostovia - pán Zelenčík, PaedDr. Sliacan, Ing. Gröne, nastúpil Ing. Uhrin. Voliči mi vždy prejavovali dôveru, za čo im pekne ďakujem, na druhej strane je to zaväzujúce, nesklamať ich, počúvať, tlmočiť ich pripomienky a názory, snažiť sa im pomôcť podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.

Ktoré problémy najviac trápia našich občanov?

Našich občanov trápia mnohé problémy, nie všetky sa dajú hneď riešiť, len postupne. Najčastejšie sa stretávame s problémom nezamestnanosti, prácou aktívnych pracovníkov, udržiavania našich obydľí, susedskými a medziľudskými vzťahmi, dodržiavaním zákonov a nariadení, devastovania prírody, povodní, s agresívnym správaním niektorých občanov.

Aké najdôležitejšie, alebo najaktuálnejšie problémy riešite?

Nedá sa povedať, ktorý je najdôležitejší alebo najaktuálnejší problém. Je ich dosť. Momentálne sme mali stretnutie komisií finančnej so sociálnou a venovali sme sa príprave VZN stravného pre dôchodcov, ubytovací poriadok v materskej časti obce pre občanov, ktorí prišli o strechu nad hlavou nie z vlastnej viny. Tiež sme na zasadnutí OcZ riešili nové priestory pošty vo Valaskej. Ide o presťahovanie do menších priestorov v rámci zachovania pošty vo Valaskej.

Si členkou finančnej komisie. Čo je jej náplňou? Aký je stav hospodárenia za I. polrok

2011? Môže radový občan obce Valaská svojou pripomienkou, alebo názorom zmeniť rozpočet obce?

Členkou finančnej komisie som odvtedy, ako som poslankyňou OcZ, s výnimkou rokov 2006 – 2010, vtedy som bola členkou sociálnej komisie. Finančná komisia na svojich zasadnutiach sa zaoberá

čerpaním rozpočtu, dáva pripomienky k návrhu rozpočtu na schválenie, alebo úpravu rozpočtu, ale aj mnohými inými vecami. Obec hospodári v zmysle schváleného vyrovnaného rozpočtu, pri dodržaní rozpočtových pravidiel. V čase vzniku tohto rozhovoru ešte neboli spracované výsledky hospodárenia obce za 1. polrok 2011.

Už dlhší čas pozorujeme, že na verejných zasadnutiach OcZ býva nízka účasť občanov. Nevie, či je to nezáujmom občanov o dianie v obci, alebo je to ich zaneprázdnenosťou. Na zasadnutí by sa dozvedeli o riešení aktuálnych problémov. Možno je to aj tým, že v minulom období bolo veľa pripomienok zmietnutých zo stola.

Každý dobrý nápad, alebo správnu pripomienku od občanov prostredníctvom komisií je možné zapracovať do rozpočtu, alebo naliehavú aj do úpravy rozpočtu.

Čo by si chcela na záver odkázať našim občanom?

Na záver chcem občanom obce odkázať, aby sme si našu obec zveľadovali, chránili to, čo nám naši predkovia zanechali. Nech nám nie je ľahostajné, keď ju vandali devastujú, hoci sú na motorkách, alebo v autách. Treba ich upozorniť.

Aby sa občania nebáli vysloviť svoj názor, hoci je kritický, aby zaň neboli prenasledovaní, zastrášaní ich rodinní príslušníci. Spoločnými silami sa pričíňme, aby naša obec bola krajšia, veď je to rodisko mnohých z nás. A my, ktorí sme sa sem pred mnohými rokmi prístahovali, našli sme tu druhý domov, môžeme smelo povedať, žije sa nám tu dobre.

Ďakujem za rozhovor

Danka Králiková

Zo života materskej školy

Výchova a vzdelávanie sú v materskej škole vnímané ako ucelený proces, ktorý zasahuje celú osobnosť dieťaťa. Detská skúsenosť obohatená pobytom v materskej škole je komplexná a otvorená ďalšiemu rozširovaniu. V našej materskej škole kladieme dôraz na integrované a zážitkové učenie sa, na kooperatívne činnosti, na tvorbu dobrých vzťahov a dodržiavanie pravidiel, na učenie sa zo života a pre život. Deje sa tak nielen prostredníctvom edukačných aktivít, ale aj prostredníctvom rôznych mimoškolských aktivít organizovaných v rámci dobrej spolupráce s rodičmi. Mesiac jún bol pre deti, rodičov, ale aj pre

Ďalšou krásnou udalosťou v našej materskej škole bola oslava Dňa matiek. Deti si svoje mamičky uctili krátkym kultúrnym vystúpením, vlastnoručne zhotoveným darčekom, do ktorého vložili trochu svojho srdca spolu s pani učiteľkami.

Dospievali a dorecitovali piesne a básne pre mamičku, a už bolo treba chystať ďalšie prekvapenie. Básne, piesne a športové disciplíny pre ocinkov k ich sviatku. Súťažilo sa v rôznych netradičných športových disciplínach, v ktorých si zmerali sily oteckovia spolu so svojimi ratolesťami. Boli aj víťazi, pretože každá disciplína bola meraná na čas. Deti boli odmenené diplomami, sladkosťami a chutnými špekáčikmi, ktoré si opiekli na Lipovej v altánkoch. Nezabránilo im v tom ani upršané počasie. Všetci zúčastnení prejavili svoje nadšenie a pocity radosti z takto stráveného popoludnia.

Naše deti tiež vystúpili v programe pri prí-

pani učiteľky bohatý na množstvo takýchto akcií.

Prvý jún sme oslávili spolu s deťmi skúmaním a spoznávaním života indiánov. Deti a pani učiteľky sa v tento veľký deň aj patrične vystrojili. Prišli do materskej školy prezlečené za indiánov, nechýbali im čelenky vyzdobené farebnými pierkami, či tomahavky. Indiánskym pozdravom odštartovali hľadanie pokladu, pred nájdením ktorého bolo treba splniť rôzne indiánske disciplíny. Všetci indiáni svoj poklad našli a pochutili si na ňom.

ležitosti piateho výročia založenia súboru Valaštan. Deti, malí škriatkovia, pozbierali do čaju kvietky všetkých farieb dúhy, ktoré sa z hrnca vyparili na oblohu. Snívali sen o tom, že dúha prinesie ľuďom šťastie, pokoj, zdravie a lásku.

Peknou tradíciou v našej materskej škole je aj organizovanie výletu na konci školského roku. Nebolo tomu inak ani teraz. Deti spolu s rodičmi sa zúčastnili výletu do Bojníc kvôli spoznávaniu exotických zvierat, ale aj do sveta rozprávok na Bojnickom zámku. Keďže počasie našim deťom a rodičom prišlo, stihli sa okúpať v termálnom kúpalisku Čajka. Obohatení o nové zážitky sa vo večerných hodinách vrátili domov.

Poslednou udalosťou v tomto mesiaci bola rozlúčka predškolákov s našou materskou školou, s kamarátmi, pani učiteľkami, tetou školničkou, či tetou kuchárkou, ale aj zamestnancami obecného úradu.

Prvý júlový deň a zároveň posledný deň pred prázdninami v našej materskej škole sme zorganizovali výlet do našej krásnej prírody. Deti natešené, vystrojené s plecničkami na chrbte

a plné očakávania z výletu však ostali sklamané, pretože celé dopoludnie bolo daždivé. Deťom to nevadilo, z plecničiek povytáhovali dobroty, ktoré im chutili aj v materskej škole a pohrali sa so svojimi obľúbenými hračkami. Snáď na budúce bude počasie k nám priateľivejšie.

Všetkým deťom prajeme veľa slnečných dní a krásnych zážitkov z ich najbližšími v čase letných prázdnin.

Mgr. Iveta Babčanová
Foto: Barbora Strmeňová

Škôlkari z Valaskej na detskej olympiáde v Brezne

Tak ako každý rok, aj v tomto roku sa naše deti zúčastnili 14. ročníka detskej olympiády na štadióne v Brezne. Panovala tu radostná atmosféra, ktorej konečne prišlo aj slnečné počasie. Našu MŠ reprezentovalo štvorčlenné družstvo -Nelka Driapsová, Danka Bartošová, Lukáško Patúš a Radko Láni. Súťažilo sa v behu na 30 metrov, v skoku do diaľky z miesta, v hode loptičkou do diaľky a v zmiešanej štafete. Súťažnou disciplínou bola aj zdravotnícka príprava pod dohľadom zdravotníčok. Predškôlčička Danka Bartošová hodila tenisovou loptičkou krásnych 17,5 metra, čím si vybojovala druhé miesto v hode dievčat. Úspešní boli aj naši chlapci, hlavne Lukáško Patúš, ktorý si získal pekné tretie miesto svojim skokom do diaľky -142 cm. Radosť detí bola neopísateľná, najmä keď dostali diplomy a medaily. Nikto však neodchádzal s prázdnyimi rukami, každé družstvo bolo odmenené vecnými cenami.

Napísali deti zo ŠZŠI

Náš výlet ku čističke odpadových vôd

V jeden pekný slnečný deň sme sa vybrali pešo ku čističke smerom na Brezno. Tam nás už čakal jeden milý ujo, ktorý nám poukazoval, ako sa čistí vodička a veselo ide naspäť do Hrona. A čo sa nám najviac páčilo? Dve malé rybky, ktoré si veselo plávali už vo vyčistenej vode. A duchareň, kde neboli duchovia, ale buchot a hukot tam bol veľký. Ďakujeme a určite povieme aj ostatným deťom, aby sa tam išli pozrieť.

Naše posledné týždne v škole a vozenie sa na koníkoch

Najskôr nás prekvapili veľké dievčatá, upiekli a vyzdobili perníky, k tomu nám zaspievali veselú pesničku. Neskôr sme sa vozili na koníkoch, pochutnali si na špekačkách a sladkostiach. Takýto deň by sa mohol opakovať viackrát.

Ďakujeme pánovi Kardhordóovi za ochotu a ústretovosť pri vození sa na koňoch.

Ahoj Džina!

Džina, ďakujem Ti za pekný zážitok, keď si mi dovolila voziť sa na Tvojom chrbte. Veľmi som sa na Teba

tešila aj všetci moji kamaráti. Trošku som sa bála vyskočiť na Tvoj chrbát do sedla, ale s pomocou uja Heňa a pani vedúcej som to zvládla a dúfam, že Ťa to nebolelo. Budem veľmi rada, keď sa stretneme ešte raz a povozím sa na Tebe. Za odmenu Ti prinesiem suchý chliebik a kocku cukru.

Tvoja Viktorka Horváthová

Foto: Júlia Štulrajterová

Až ja budem žiačikom prvej triedy, naučím sa písmenká z abecedy. Poteší sa ocko, mamička, aká som ja usilovná včelička.

30. júna si takto spievali predškôlčiaci našej materskej školy. Rozlúčili sa s mladšími kamarátmi, s pani učiteľkami, tetou školníčkou, aj s tetou kuchárkou. Nové školské tašky boli ukázať aj pánu starostovi na obecnom úrade. Bol to deň, kedy našu materskú školu navštívili poslednýkrát. Vráťme sa na chvíľu do spomienok na prvý septembrový deň, keď prvýkrát prišli do našej materskej školy so slzami v očiach a s obavou, čo ich čaká. Prežili sme spolu krásne, bezstarostné obdobie, plné hier, zábavy, radosti a pohody. Ani sme sa nenazdali a s malých drobcov vyrástli veľké deti, ktoré sú pripravené na vstup do základnej školy. Po prázdninách vkročia po prvýkrát do „veľkej“ školy, stanú sa z nich žiaci, ktorí si budú musieť plniť svoje školské povinnosti. Naučia sa čítať, písať, počítať. Rozprávkové knihy, ktoré doteraz poznali iba z rozprávania a čítania dospelých, otvoria svoje skryté tajomstvá. Čaká ich nová pani učiteľka a noví kamaráti, s ktorými v škole prežijú nezabudnuteľné chvíle.

A čo dodať na záver? Snáď iba želanie, aby sa deťom podarilo preklenúť prechod z bezproblémového obdobia hier, k pravidelnému učeniu sa a zodpovednému plneniu si školských povinností.

Mgr. Stanislava Kaliská

Krásny úspech Valaštana

Foto: Richard Datko

rodičov. Podporovala ho celá rodina. Jeho snom bolo dostať sa do Austrálie a tam strihať ovce. Toto mu nevyšlo, ale predsa za svoju záľubu vycestoval do Španielska, kde s partiou chlapcov niekoľko rokov strihali ovce. Ich prácu si tam veľmi cenili a dodnes tam má priateľov. Dnes pracuje na svojom hospodárstve spolu s manželkou a synom Marekom, ktorí mu pomáhajú. Jeho výrobky z ovčieho syra, alebo žinčica sú vyhľadávané. Dňa 31.7.2011 sa zúčastnil súťaže v strihaní oviec v Liptovskej Lužnej. Zišlo sa tu 21 súťažiacich. Boli tu doslova majstri vo svojom remesle. Peter sa zúčastnil prvýkrát a hneď sa umiestnil na 3. mieste. Zo Slovákov bol druhý. Vo finále strihal na čas desať oviec. Strihanie mu trvalo len 15 minút a 7 sekúnd. Mal najväčší fanklub. Povzbudzovala ho početná rodina a známi. Je to skutočne krásny úspech. Bez jediného zástrihu do kože ovečky. Aj takýmto spôsobom sa ľudia dozvedeli, že aj na Horehroní sú šikovní strihači a ovčiari. Škoda len, že sa nekonala súťaž vo vytrvalostnom strihaní. Toto by bol určite vyhral. Blahoželáme mu a prajeme mu ďalšie úspechy.

Aj strihanie oviec môže byť záľubou. Príkladom v tomto môže byť občan našej obce pán Peter Kučera. Doslova a do písmena je to človek, ktorý žije s prírodou a blízka mu je práca na poli. Je skromný, ale cieľavedomý. Už od 16-tich rokov sa zaučal strihať ovce len tak pre potešenie doma u

B.P.

Okresná previerka Dobrovoľných hasičských zborov

Dňa 4.júna 2011 sa konala vo Valaskej na futbalovom ihrisku okresná súťaž - previerka pripravenosti Dobrovoľných obecných hasičských zborov okresu Brezno. Previerky sa zúčastnilo 27 hasičských družstiev: mužov do 35 rokov, 3 hasičské družstvá mužov nad 35 rokov, a dve hasičské družstvá žien a tri družstvá hasičského dorastu. Pred zahájením okresnej súťaže previerky pripravenosti bolo tradičné povýšenie členov a funkcionárov Dobrovoľných hasičských zborov. Za náš Dobrovoľný hasičský zbor boli v skupine technikov povýšení nasledovní členovia: p. Ľubomír Blažek do hodnosti mladší technik, p. Švantner Pavel starší technik, a p. Krbíla Radoslav tiež do hodnosti starší technik. Povýšeným funkcionárom srdečne blahoželáme. Táto previerka pripravenosti bola poslednou pre riaditeľa okresného výboru Dobrovoľnej požiarnej ochrany p. Petra Turňa ktorý končí s operačnou činnosťou v Dobrovoľnom hasičstve po 37 rokoch. Pri tejto príležitosti mu predseda OV DPO Brezno p. Medveď i okresný veliteľ p. Zelenčík Pavel a zástupcovia predsedníctva OV DPO p. Rusová Renáta a zástupkyňa Dobrovoľných obecných hasičských zborov p.

vyhrali ženy Gašparova na druhom mieste boli ženy z Hronca. V kategórii dorastu sa na prvom mieste umiestnili dorastenci z Jasenia, na druhom mieste dorastenci z Heľpy a na treťom mieste dorastenci z Jasenia. Súťaž jednotlivca vyhral a stal sa najlepším hasičom okresu Brezno náš hasič. p. Zelenčík Miroslav, ktorý zároveň ako jediný získal prvú výkonnostnú triedu v súťaži jednotlivca. K dosiahnutému výsledku srdečne blahoželáme, na získanie prvej výkonnostnej triedy je treba výkon špičkového

Keďže v okrese nikto z hasičských zborov neprejavil záujem usporiadať okresnú previerku. A tak Valaštania ako vždy keď bolo treba zabráť a pomôcť okresnému výboru Dobrovoľnej požiarnej ochrany, zabrali, a tým dokázali, že podobné akcie vedia usporiadať aj pri nedostatku požiarní. Takisto treba poďakovať obci Valaská a obecnému zastupiteľstvu Valaská za vytváranie veľmi dobrých podmienok pre činnosť Dobrovoľného hasičského zboru a tiež neposledne pomoc Okresnému výboru DPO

Brezno počas celého jeho trvania pri organizovaní akcii celookresného významu. Generál nemôže byť bez vojska, tak sa hovorí, a ja musím povedať, že počas mojej hasičskej činnosti som mal veľmi dobré vojsko v podobe Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej, ktorý ma nikdy nenechal v ťažkostiach, a keď bolo potrebné vždy pomohli, keď som ich o to požiadal. A preto, priatelia, srdečná vďaka za všetko.

*S úctou a veľkou vďakou
ex riaditeľ OV DPO SR Brezno
Turňa Peter*

Previerka pripravenosti 4.6.2011, VALASKÁ ,Foto R. Krbíla

Ťažká Martina odovzdali dar hasičov okresu Brezno slávnostnú hasičskú sekerku s temovaním a obraz s hasičskou tematikou. Po tomto akte sa rozbehla samotná súťaž a previerka, ktorá mala veľmi dobrú úroveň, o čom svedčia dosiahnuté výsledky. V hlavnej kategórii muži do 35 rokov sa na 1.mieste umiestnili muži z Jasenia ,na druhom mieste muži Brezno mesto, na treťom mieste, čo nás teší, naši muži z Valaskej. V kategórii muži nad 35 rokov sa na prvom mieste umiestnili muži zo Šumiaci, na druhom mieste muži z Hronca, a na treťom mieste muži z Bystrej. V kategórii ženy

športovca .Táto okresná previerka bolo, možno posledná, keďže vláda výraznou mierou obmedzila financie pre už len minimálny chod dobrovoľnej požiarnej ochrany. A práve preto ma teší, že mala veľmi vysokú úroveň a bola práve vo Valaskej.Za to patrí poďakovanie všetkým zúčastneným hasičským družstvám, ktoré okrem veľmi dobrých výkonov preukázali aj vysokú disciplinovanosť a slušnosť. Osobitne musím poďakovať výboru Dobrovoľného hasičského zboru vo Valaskej, ako i členom hasičského zboru vo Valaskej, že sa podujali túto okresnú súťaž zorganizovať.

Výlet do Košíc

Páči sa nám naše krásne Slovensko. So záujmom a obdivom navštevujeme miesta, ktoré odhaľujú našu prírodu a históriu jednotlivých regiónov. ZO SZPB v spolupráci s obecným úradom zorganizovala výlet do metropoly východného Slovenska – Košíc.

Dlhá cesta nám ubehla rýchlo. Prezreli sme si Miklušove väzenie, dozvedeli sme sa veľa o histórii Košíc, pozreli sme si krátky dokument, námestie, Dóm sv. Alžbety a kaplnku sv. Michala. Zastavili sme sa aj v botanickej záhrade, kde bola aj výstava exotických motýľov.

Z výletu sme sa vrátili veľmi spokojní a plní pekných zážitkov. Ešte raz sa chceme poďakovať páňovi starostovi Ing. Jurajovi Uhrinovi a pani Danke Králikovej za ochotu a spoluprácu.

Lýdia Krupová

Foto: D. Králiková

Písal sa rok 1971, keď prvýkrát vystúpili spoločne všetky dychové hudby z okolia Brezna. Bolo to pri príležitosti 50. výročia Komunistickej strany Československa. História sa už zmeniť nedá, ale vďaka za to, že práve na tomto prvom spoločnom koncerte dychových hudieb skrsla pravdepodobne v hlavách hudobníkov myšlienka pokračovať v týchto vystúpeniach i naďalej, stretávať sa pravidelne každý rok. Veľmi stručne povedané, tak vznikol Festival dychových hudieb vo Valaskej. Festival menil za tých 40 rokov svoju podobu, niekoľkokrát zmenil svoj názov, začínal v Podbrezovej, v Brezne, no vždy bola medzi organizátormi obec Valaská, či už vtedajšia Osvetová beseda, či Miestne kultúrne stredisko vo Valaskej. Boli aj snahy zmeniť sídlo festivalu do Banskej Bystrice, no najmä zásluhou Ladislava Mataja a Jozefa Kučeru zostal festival tam, kde patrí, kde je o dychovú hudbu záujem a kde muzikanti z okolia radi chodia, do Valaskej.

V sobotu 11. júna 2011 ožila Valaská tónmi dychovej hudby už po štyridsiatykrát. Festival dychových hudieb slávil svoju štyridsiatku. Už v januári tohto roku dali organizátori hlavy dokopy, aby sa zamysleli nad tým, ako pripraviť tohtoročný jubilejný ročník. Ako ho urobiť iným, bohatším, krajším. K tomu treba dobrý nápad, dobrých ľudí a dobrých muzikantov. Všetkého sa našlo dostatok. Tohtoročný Festival dychových hudieb Valaská 2011 sa naozaj vydaril. Počasie už snáď ani lepšie nemohlo byť, pre muzikantov bolo ideálne.

Na úvod festivalu sa muziky spolu s mažoretkami

rozišli do ulíc Valaskej a rezkými pochodmi pozývali ľudí na námestie na hlavný festivalový koncert. O 13. hodine oficiálnu časť zahájila slávnostná znelka festivalu autora Jána Jenču, ktorú zahráli vybratí muzikanti z rôznych orchestrov. Slovom celý festival sprevádzala šarmantná moderátorka rádia Regina Katarína Gogolová. Po úvodných slovách starostu obce Valaská Ing. Juraja Uhrina sa festival mohol začať. V prvom bloku sa predstavil Mládežnícky dychový orchester pri ZUŠ Brezno. Určite všetkých zaujal zaujímavými skladbami a najmä úpravami súčasných moderných hitov populárnej hudby. Ďalej vystúpila Dychová hudba Mostárka z Brezna pod vedením Mateja Krellu, Dychová hudba Selčianka z Banskej Bystrice s kapelníkom Ladislavom Horňákom. V prvej časti festivalu vystúpili aj dvaja hostia. Krásnymi moravskými melódiami námestie vyplnila dychová hudba Bystřičanka z Valašskej Bystrice pod vedením kapelníka Stanislava Fuseka (Česká republika), ktorá nás navštívila už druhýkrát. Druhým hosťom festivalu bola dychová hudba Hodrušanka zo Žarnovice s kapelníkom Martinom Průčkom. Hodrušanka opäť potvrdila, že titul niekdajšieho Majstra Slovenska medzi

Jubilejný 40. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská 2011 sa vydaril

malými dychovkami si určite zaslúžila. Dokázala aj na našom festivale, že patrí k slovenskej dychovkárskej špičke. Po vystúpení malých dychových hudieb prišli na rad veľké dychové orchestre. Ako každý rok na festivale vystúpil náš domáci Dychový orchester Valaská s kapelníkom Jánom Jenčom. V programe bola Svadobná hudba, slávna časť z Requiem Andrew Lloyd Webbera Pie Jesu v podaní sólistky Mgr. Art. Adriany Bundovej a na modernejšiu nôtu sólo na zobcovej flautičke zahrála Anna Mária Škultétyová a na záver námestie ožilo brazílskymi melódiami v zmesi Fiesta tropicale. Nasledoval Dychový orchester mesta Brezna s dirigentom Mgr. Art. Mariánom Švoňavom. V prevažne modernom programe zaznel slávny song Y.M.C.A., trumpetisti vystríhli pekné Trompetten mambo od Adama Hudeca, Matej Krella si zahrál známu Pieseň osamelého pastiera od E. Mor-

Foto: Miroslav Zaťko

riconeho. Posledným z veľkých telies bola Dychová hudba Železiarni Podbrezová s dirigentom Jozefom Kráľom. V jej podaní sme mohli počuť slávny pochod Karola Pádiveho – Pochod textilákov, ešte slávnejší Šablový tanec, či moderný Kaffee sambu. Čas, pokiaľ sa dychové orchestre striedali, svojimi tancami a choreografiami vyplňali ešte krásne mažoretky ASANKA z Kysuckého Nového Mesta.

Ako je už zvykom, záver festivalu patril všetkým hudobníkom, ktorí v podobe monstre-koncertu spoločne zahráli tri skladby – Fanfárový pochod, Offen-

bachov Cancan a Podbrezovskú polku. Vedúci a dirigenti zúčastnených hudieb sa na záver stretli v zasaďačke obecného úradu, aby zhodnotili priebeh festivalu. Spomínala sa história festivalu a porovnávala sa so súčasnosťou, prítomní boli okrem pána starostu aj pani riaditeľka SOS BB Mária Palúchová a metodik Rudolf Veselovský, ktorý je už dlhé roky neoddeliteľnou súčasťou tohto podujatia.

To však stále nebolo všetko. Keďže festival bol jubilejný, štyridsiaty, hostia festivalu – dychová hudba Bystřičanka a dychová hudba Hodrušanka hrali na počúvanie i ďalej v záhradnej reštaurácii Perla do neskorého večera.

A čo ešte bolo na festivale nové, iné, lepšie? Námestie 1. mája vo Valaskej lemovala výstava na tému 40 rokov dychovej hudby, na ktorú materiál poskytli samotné dychové hudby a Stredoslovenské osvetové stredisko. Výstava bola krásna, zaujímavá, poučná i vtipná. Na základe poskytnutých podkladov vydalo SOS prvýkrát i pekný festivalový bulletin. Nové boli aj odznaky vydané pri príležitosti výročia festivalu, odznak dostal každý účastník. Pre divákov boli pripravené nové stoličky, ktoré zakúpila obec. Už tradične festival sprevádzali „Ľudové remeslá v objatí hudby“, ktoré organizuje Občianske združenie Pekný deň vo Valaskej. Tento rok obohatili námestie zásluhou spolupráce s Miestnou organizáciou Jednoty dôchodcov vo Valaskej chutnými bryndzovými špecialitami, ktoré priamo na námestí ponúkali v krochod odeté ženy priamo z tradičnej slovenskej izby. Všetkým za to patrí úprimná vďaka organizátorov festivalu.

Na záver chcem v mene nás muzikantov srdečne poďakovať organizátorom festivalu – obci Valaská a Stredoslovenskému osvetovému stredisku za zveľaďovanie festivalu a vytváranie dobrých podmienok pre účinkovanie dychových hudieb, ako aj všetkým tým, ktorí sa na príprave festivalu podieľali. Najmä prednostovi obecného úradu Ing. Petrovi Minárikovi a pracovníkom obecného úradu, osobitne kultúrnej pracovníčke p. Danke Králikovej, koordinátorkám aktívnych prác a všetkým, ktorí pomohli pripraviť námestie na toto podujatie. Na náš festival by sme mali byť možno viac hrdí, pretože málokto vie, že po festivale Pádiveho Trenčín, ktorý sa koná každé dva roky, je náš valašiansky festival druhým najstarším festivalom na Slovensku. A možno aj druhým najväčším. Mali by sme sa všetci snažiť o to, aby to tak bolo i naďalej. Neposledné ďakujem patrí aj všetkým zúčastneným hudobníkom za ich účasť a krásne melódie. Za všetkých by som chcel vyzvať rodičov a mládež, aby neváhali a našli si cestu na skúšobňu dychovej hudby, ak ich hra na dychový hudobný nástroj láka. Určite si každá dychovka nájde čas na výchovu svojho dorastu, tak ako je to napr. vo futbale, či iných športoch. Bez mládeže a dorastu dychová hudba neprežije. Najlepším riešením sú samozrejme naše ZUŠ-ky, v ktoré všetci dúfame a veríme, že dychové oddelenia budú čoraz plnšie a že sa raz dočkáme aj pri teji našej valašianskej ZUŠke založenia detského dychového orchestra.

No a poďakovanie patrí aj divákovi a návštevníkovi festivalu, priaznivcom dychovej hudby za ich potlesk a povzbudenie. Ďakujeme a veríme, že vás bude čoraz viac.

Jubilejný 40. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská 2011 je teda za nami a môžeme povedať, že sa naozaj vydaril. Tešíme sa na ďalšie prežitie populudnia pri dychovej hudbe znovu o rok vo Valaskej.

Mgr. Róbert Hlaváčik

SV. CYRIL A METOD A ICH DEDIČSTVO OTCOV

Každoročne začiatkom letných prázdnin, 5. júla, Slováci slávia sviatok dvoch veľkých mužov, sv. Cyrila a Metoda, ktorí sa stali slávnymi po celom svete. Každá osobnosť zanecháva stopy svojej veľkosti, múdrosti, pracovitosti a dobroprajnej lásky. Pre nás sv. Cyril a Metod majú ešte väčší význam, lebo dali zameranie našej cirkevnej i národnej histórii. Oslavujeme ich nielen cirkevným, ale aj štátnym sviatkom. Značí pre nás ešte niečo konkrétne „dedičstvo otcov“, zakotvené i v Ústave Slovenskej republiky?

Históriu sv. Cyrila a sv. Metoda, dvoch gréckych bratov z Tesselonika, čiže Solúna, aspoň zhruba poznáme. Každý národ si zachováva pamäť na svoje počiatky a na hodnoty, dôležité pre jeho históriu i prítomnosť. Pápež Pavol VI. roku 1969, na tisícsté výročie smrti sv. Cyrila, povedal:

„Každá ustanovizeň udržuje vlastnú životnú silu v tej miere, v akej dbá na svoj pôvod a v akej zachováva posvätné dedičstvo otcov. Keď ním pohrdá, zakrpatie a oslabne.“ Čo je teda podstatným obsahom „cyrilo-metodského duchovného dedičstva“, ako ho nazýva naša ústava? Aký testament nám zanechali naši dvaja apoštoli?

Je to predovšetkým dar kresťanskej viery s jej vieroučným i mravoučným obsahom. Viera dáva zmysel životu, lebo nám dáva odpoveď na najzákladnejšie otázky bytia. Viera nám dáva okrem svetla aj duchovnú silu. Pomáha človeku utvoriť si ucelený svetonázor a utvrdzuje v ňom presvedčenie, ktoré dodáva vnútornú istotu. Živá viera teda nie je iba nejaká pobožnosť a modlitbička v kostole, bez účinku na konkrétny každodenný život veriaceho. Poklad, ktorý nám svätý Cyril a Metod priniesli, zahŕňa aj celé mravné správanie človeka. Viera sa vteľuje aj do povahy a do životných foriem človeka i národa. To je vlastne inkulturácia viery. Môžeme povedať, že Cyril a Metod nám vštepili podstatu kresťanstva akoby do genetického kódu našej kultúry!

Kresťanská viera, múdro a prezieravo ohlasovaná a zaštepovaná do domácej kultúry, rýchlo pretvorila srdcia a mravy našich predkov. Ako sa dozvedáme z historických prameňov 9. storočia, naši predkovia, podobne ako iné také národy, mali tvrdé pohanské správanie. Viera im pomohla odkryť to, čo mali hodnotné v povahe, zošlachtiť charakter, očistiť a povzniesť kladné prvky a pridať ešte nové hodnoty. Kresťanstvo sa znovu ukázalo ako súhrn vzácnych hodnôt, ktoré dvíhajú človeka a sú osožné nielen pre privátny život, ale aj pre spoločnosť. Kresťanská viera potom sprevádzala Slovákov cez celé dejiny. Kým väčšie národy zmizli z mapy Európy, viera a mravnosť zachránili malý slovenský národ pred zánikom a vymretím, za rôznych vpádov a pohrôm, hladu, moru, cholery. Chcieť dnes vyhnáť Krista z kultúrneho

a vôbec z verejného života a znovu zahnať náboženstvo a kresťanstvo do sakristie, značí poprieť slovenské dejiny a celý ich zmysel! Značí to zraďiť dedičstvo otcov. Každodenný život našich starých otcov a matiek nebol ani zďaleka ľahký. Bol spätý nielen s pulzovaním života v prírode, ale aj so striedaním jednotlivých období roka. Starostlivo sledovali aj tie najmenšie zmeny v prírode i okolo seba, a tak sa často odrážali v ich živote. Na základe nich vedeli rozlišovať veci podstatné aj menej dôležité; viedlo ich to k trpezlivosti a učilo múdro čakať na príhodný čas. Naozaj obdivuhodne múdro vedeli čítať z tejto živej knihy Stvoriteľa, hoci často „mali len pár zím“ školy.

Život našich predkov však napriek mnohým nedostatkom, nezriedka i biede nebol bez zmyslu a beznádeje. Spájali sa s vierou v Boha, ktorá prenikala každú oblasť života. Vytiahnuť z truhlice „kostolné šaty“ znamenalo odtrhnúť sa od všednosti a pozdvihnutie očí i srdca k hodnotám Božím. Ak sa celý týždeň človek krčil pod ťarchou každodennosti a všednosti, ak ho často ťažký život ubíjal, tu si uvedomoval svoje vyvolenie, slobodu a hodnotu Božieho dieťaťa. Na „mieste Božom“ – ako sa zvyklo hovoriť bola škola života, každodenných vzťahov, vzájomného odpustenia a pomoci. Tu padali bariéry, kto-

ré sa cez týždeň nevdojak objavili. Z vernosti k Bohu, aj napriek svojej slabosti, sa usilovali byť verní navzájom: v rodine, v Cirkvi i národe. Človek tu žil v prítomnosti Božej, ale iste mal aj svoje slabosti, temné chvíľky. Vedel však, že napriek tomu je „tvor Boží“ a nad ním drží ochrannú ruku Ten, ktorý ho miluje.

My sme takú vzácnu mravnú kultúru dostali ako cyrilo-metodské dedičstvo. Za toto duchovné dedičstvo, ktoré nám svätý Cyril a Metod nechali ako testament, „chváliť nám patrí slávnych mužov, svojich otcov“, lebo „o ich múdrosti rozprávať si budú národy“.

Mgr. Roman Kupčák, farský administrátor farnosti Valaská

Pocta trom zbormajstrom

Ako sa v roku 1863 Matica slovenská zrodila, tak nikdy neprestala čeliť zlobe svojich nepriateľov. Zanietenosť ľudí pre jej rozvoj, šírenie vzdelanosti, stavanie na mílnikoch slovenského národa a jeho tradíciách boli a sú jej základným princípom.

MS svojím vznikom akoby predstavovala strom, ktorý bol zasadený do zeme, aby rástol a mohutnel. Zem bola ťažká, kamenistá, neúrodná a vetry, ktoré ju zmietali, mali za následok, že mnohé konáre stromu sa ohýbali, lámali ale on predsa pozvoľne rástol do šírky a krásy. Mnohé konáre sa polámali, mnohí našu maticu opustili, alebo chceli zneužiť. Ale veľa jej oddaných zostalo, aby s ňou napredovali, aby pomáhali budovať svoj národ, aby prebudili ľudí z dlhého spánku, aby s našimi národnými buditeľmi boli sami sebou vo vlastnom domove, aby chytili vlak našej histórie.

Ubehlo už 150 rokov od vtedy, keď Memorandom začal slovenský národ dospievať, pretože bez ohľadu na náboženstvo, či kút Slovenska urobil zhodný prejav vôle s hodnotami, ktoré boli pred 150 rokmi vytýčené. Dnes žijeme, zkladáme si rodiny a vychovávame potomstvo po svojom a vo svojom.

V tomto duchu pracovali aj mnohí naši valašianski maticiari, ktorí by sa v tomto roku boli dožili 100, 105 a 115 rokov. Keď otvoríme

stránky dejín, vidíme že najvyššími predstaviteľmi obce boli a vždy aj zostanú richtár, farár a učiteľ. Oni organizovali, tvorili, vzdelávali a kládli základy kvality života, kultúry, šírenie jazyka a našich tradícií. Aj Valaská mala svojich oddaných maticiarov, učiteľov so všetkým, čo k tomu prináleží a ich pamiatku si MO MS spolu s občanmi uctil spomienkou na slávnostnom programe v Kultúrnom dome vo Valaskej začiatkom júla tohto roku.

Starosta obce Ing. Juraj Uhrin vo svojom vystúpení privítal priamych potomkov učiteľov a zbormajstrov, pani Angelu Liptákovú – dcéru pána Arpáda Almássyho, ktorý má v tomto roku 115 rokov narodenia a 30. výročie úmrtia, pána Dušana Kaliského – syna učiteľa a zbormajstra Arpáda Kaliského a deti pána učiteľa Antona Kúdelku, vyzdvihol 150 výročie Memoranda slovenského národa a zdôraznil, ako je potrebné vážiť si aj v našej malej krajine duchovné hodnoty svojho národa. Slávnosť bola umocnená vystúpením pána farára Mgr. Romana Kupčáka, ktorý prítomných zoznámil so životom, dielom a poslaním slovenských vierozvestcov sv. Cyrila a sv. Metoda a s ich historickým prínosom pri šírení vzdelanosti a viery. Podčiarkol, ako je dôležité zachovať súdržnosť rodiny, kde sa najviac dá ovplyvniť

(Pokračovanie na str. 9)

Pocta trom zbormajstrom

(Dokončenie zo str. 8)

životná púť mladej generácie. Medzi vystúpením Spevokolu Lipka pod dirigentskou taktovkou pána Jána Jenča piesňami hymnickými, národnými i ľudovými predstavili traja členovia zboru život a dielo, ktorým bola časť programu venovaná, aby sa tak spojilo duchovné slovo so svetským.

Pána Arpáda Štefana Almássyho predstavoval pán Miroslav Mihok, ktorý okrem iného povedal: „Keď skončila prvá svetová vojna a vznikla Československá republika z iniciatívy učiteľa Andreja Zafku, bol v roku 1922 založený vo Valaskej MO MS. Jedným zo zakladajúcich členov bol mladý

Pána Antona Kúdelku priblížil PaedDr. Sliachan, ktorý okrem svojich osobných stretnutí a spomienok povedal: „Učiteľ Anton Kúdelka sa narodil 7. mája 1906 vo Valaskej, odvtedy prešlo 105 rokov. Umrel v októbri 1991 a nechce sa nám ani veriť, že už dvadsať rokov nie je medzi nami. Vo Valaskej učil od roku 1957 a na kvalitu jeho výučby spomínajú žiaci vďačne dodnes. Lásku k svojej rodnej obci vyjadril vo svojich básňach a tiež v obrazoch, ktoré tak rád maľoval. Bol historikom, obecným kronikárom, dirigentom a zakladateľom Zboru pre občianske záležitosti.“

Piesňou Slovensko, krásna zem bola spomienková slávnosť pri

Radost a perspektíva

V sobotu 21. mája sa v synagóge v Brezne uskutočnila vernisáž druhého ročníka výstavy. Spoločenstvá nezávislej skupiny mladých umelcov z Brezna a okolia, pod názvom „V radostnej perspektíve“.

Spoločenstvo spojilo viac druhov umenia od výtvarného, cez poéziu, aforizmy, fotografie, koláže, až po hudbu a video. Počas vernisáže, ktorá trvala od 12:00 do 20:00 hodiny, vystúpili viacerí hudobníci. Skupina Padlášový výber, Miroslav Silo Kán, Martin Libič, Marek Bolf, Ľuboš Pohančaník a iní, ktorí svojimi hlasmi a hudbou umocnili výstavu a rozduchavali ohník radostnej a príjemnej atmosféry.

Čajovňa Akaši ponúkala svoje výborné a originálne čajky. Vládla tu veľmi priateľská a veselá nálada aj pred synagógou.

Z našej obce vystavovali svoje

obrazy Rastislav Turňa a Jana Vozáriková.

Výstava spoločenstva však neukončila svoju púť v synagóge, putuje ďalej. Do konca júla bude v Slovenskom dome v Lučenci a potom bude putovať do Bratislavy. Obecný úrad Valaská pomohol pri propagácii tohto podujatia. Hlavní organizátori Spoločenstva Miloš Ryšian a Richard Kliment - sú určite spokojní, ved' pomáhajú prezentovať tvorbu Horehronských umelcov.

Spoločenstvo je príkladom pre iných, nech sa záujmy ľudí spájajú na vzájomné obohatenie sa duší.

text + foto: Janka Vozáriková

hudobník, huslista Arpád Štefan Almássy. Pre jeho hudobné schopnosti bol poverený vedením spevokolu. Jeho náročná práca pri nacvičovaní spevákov z Valaskej, Piesku a Chvatimechu bola vysoko cenená.“

Pána Arpáda Kaliského zosobňoval pán Jozef Kučera, ktorý o ňom hovoril aj tieto slová: „Učiteľ Arpád Kaliský bol rodák z Motyčiek, no celý produktívny život od mladosti až do smrti prežil v našej obci. V novembri tohto roku si pripomenieme 100 rokov od jeho narodenia. Ako mladý absolvent učiteľského ústavu pôsobil od roku 1934 vo Valaskej ako správca a učiteľ v rímskokatolíckej ľudovej škole, neskôr v obecnej škole na Konopiskách. V mladosti a v začiatkoch pôsobenia vo Valaskej bol aj kantorom a organistom v našom rímskokatolíckom kostole. Nacvičoval žiacke a mládežnícke spevácke zbory pre cirkevné a obecné slávnosti. V päťdesiatych rokoch minulého storočia založil v obci tanečno – spevácky súbor Mladost.“

príležitosti príchodu sv. Cyrila a Metoda, Memoranda slovenského národa a troch jubilujúcich učiteľov ukončená.

Výbor MO MS vo Valaskej
Foto: Barbora Strmeňová

Valaská našimi očami

Žijeme v prítazlivom prostredí na brehoch Hrona v náručí okolitých hôr. Niektoré krásy nám naša obec ponúka ako na dlani, na niektoré natrafíme náhodou.

Nájdime spolu najkrajší kút Valaskej, najkrajšiu pamiatku, či už je výtvorom prírody alebo dielom ľudských rúk.

Tešíme sa na Vaše fotografie, kresby, modely, ktoré môžete zhromažďovať v miestnej knižnici najneskôr do 9. septembra 2011. Všetky budú vystavené vo vestibule kultúrneho domu počas 5. ročníka „Súťaž o najchutnejšiu haruľu Valaskej“.

Uskutoční sa v sobotu 17. septembra 2011.

Monika Senčeková za OZ Pekný deň
(0908 881 629, m.sencekova@gmail.com)

POĎAKOVANIE

Vyslovujem úprimné poďakovanie Obecnému úradu vo Valaskej a MO MS za usporiadanie spomienkovej slávnosti – Pocta trom zbojmajstrom – rodákov obce Valaská.

Ďakujeme!

Angela Liptáková s rodinou

PONÚKAM SVOJE SLUŽBY:

- kosenie trávy krovinnou alebo štvorkolesovou benzínovou rotačnou kosačkou
- vodoinštalčné práce

Kontakt: 0910170653, volať 24 hod. denne, aj sobota a nedeľa

Z rozprávky do rozprávky

Foto: Barbora Strmeňová

Také bolo pozvanie na nedeľňajšie popoludnie do kinosály vo Valaskej.

Súbor Valaštan oslavoval svoje 5-te výročie založenia. Sála bola plná zvedavých ľudí, čo nám súbor predvedie. A veru sme sa tešili oprávnene. Vedúca súboru MUDr. Lea Weberová poskladala predstavenie dokonalo. Bol to prierez všetkých doteraz naštudovaných divadelných predstavení. Veru mali sme sa na

čo pozerat. Každé vystúpenie malo svoje čaro. Program uvádzala riaditeľka MŠ p. Iveta Babčanová, hudobný sprievod robili žiaci základnej umeleckej školy pod vedením pani učiteľky Vlasty Pastorkovej. Vystúpili dospelí, žiaci ZŠ a MŠ. A ako vždy, tí najmladší účinkujúci so svojimi učiteľkami zožali najväčší potlesk. Spestrením programu bolo vystúpenie pána Milana Kvieta.

Predstavilo sa toho dost o čom by sme mohli písať, ale slová nikdy nenahradia to, čo sme si odnášali z tohto vystúpenia a to sú nezabudnuteľné zážitky. Môj odkaz Vám, ktorí ste sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o krásnu akciu, znie: neprestávajte vo svojej práci a pri-nášajte nám ešte veľa takých krásnych zážitkov. Tešíme sa na stretnutie s Vami, to by Vám chceli odkázať všetci, ktorí boli v kinosále.

B.P.

Súbor Valaštan oslávil piate narodeniny

Dňa 26.6.2011 oslavoval divadelno-tanečný súbor Valaštan piate výročie svojho založenia veľkolepým vystúpením v Dome kultúry vo Valaskej, na ktorom predviedol svoju bohatú tvorbu. Diváci mohli v jeho podaní vidieť ukážky z divadelných hier Veselá hrobárka, Ako valach Ladislav k chotáru prišiel, Kolovrátok a Studnička, všetky z autorského pera MUDr. Ley Weberovej, vedúcej súboru. V uvedených ukážkach účinkujúci zaujali nielen svojimi výbornými hereckými výkonmi, ale aj spevom a tancom v sprievode hudobno-speváckej skupiny, ktorá počas celého programu zahrála a zaspievala celkom dvadsaťšesť skladieb. Tanečné umenie súbor predviedol v samostatných tanečných vystúpeniach – Piráti z Karibiku (taliansky pirátsky tanec), Samoa (ľudový tanec z ostrova Tahiti), Vínobranie (tanečné pásmo z gréckeho ostrova Santorini) a sólové vystúpenie mladých talentov v tanečnom pásmo „Prírodné živly“ - všetko v choreografii vedúcej súboru. Svoj pozdrav jubilujúcemu súboru priniesol folklórny súbor mladých Rómov z Telgártu a skupina Blindman, ktorí boli hosťami programu. Herecké kvality predviedla aj režisérka v monológu Hekabé z divadelnej hry „Trójske ženy“. Divákovi bola predvedená široká škála rôznorodosti nielen jednotlivých vstupov, ale aj farebnosti kostýmov a kulís, ktoré umocnili celý zážitok z vystúpenia.

Program bol prezentáciou nielen súboru Valaštan, ale aj samotnej obce Valaská. Svoje kvality predviedli učiteľky a detičky MŠ vo Valaskej v divadelno-tanečnom pásmo „Ako valašianski škriatkovia dúhu robili“ pod vedením riaditeľky Ivety Babčanovej, žiaci ZUŠ vo Valaskej pod vedením Vlasty Pastorkovej v hudobnej ukážke, žiak Špeciálnej školy Valaská spevom a žiaci Základnej školy, ktorí sú členmi súboru. Silný vzťah ku svojej rodnej obci pani Weberová vyjadrila v hre „Ako valach Ladislav k chotáru prišiel“, ktorá je spracovaním povesti

o založení Valaskej. Záverečnú pieseň „Som dieťaťom valašianskych lúk a hôr...“, ktorú sama otextovala, dnes mnohí považujú za hymnu obce. Vedúcej súboru sa podarilo svojou láskou k umeniu „nakaziť“ všetkých členov súboru. Takto vznikol jeden kolektív, ktorí tvoria deti, tínedžeri, ľudia stredného veku a dôchodcovia. Nie je výnimkou vidieť vedľa seba na javisku vystupovať matku s deťmi, či starú mamu. Svoje kvality kolektív ukázal nielen v umení, ale aj v príprave občerstvenia pre hostí. Všetky dobroty na stoloch pripravili sami. Nikomu iste neunikla torta s erbom Valaskej, ktorá znovu podčiarkla vzťah celého súboru k obci.

Moje poďakovanie patrí režisérke, choreografke a vedúcej súboru MUDr. Ley Weberovej, všetkým účinkujúcim na javisku a ostatným v zákulisí ako i starostovi Valaskej za sponzorský príspevok na občerstvenie, Obecnému úradu Valaská za financie na kostýmy a obyvateľom obce, ktorí svojou účasťou podporili naše vystúpenie.

Lubica Štugnerová, zástupkyňa vedúcej súboru.

Muzikálová noc

Foto: Barbora Strmeňová

Dňa 18.6.2011 sa po dlhom očakávaní konala veľká premiéra projektu tanečnej skupiny THE

RAINBOW MUZICAL NIGHT, ktorá ako prvý projekt odštartovala pôsobenie tanečnej skupiny. Po

dlhých a náročných prípravách sme sa konečne dočkali a radostne sme očakávali hodinu prvej premiéry v kinosále vo Valaskej. Všetci sme samozrejme boli nervózni, ako to všetko dopadne a akú budeme mať podporu od divákov. Sme neskutočne šťastní že sa sála naplnila takmer doplna a pri návštevnosti 300 divákov sme mohli prezentovať svoj program. Projekt Muzical Night predstavoval to najlepšie z muzikálov 70., 80. a 90. – rokov, tance a choreografie. Tanečná skupina tancovala pre divákov 9. choreografií a jeden prídavok pre obrovský úspech a aplauz. Pociť skvelého vystúpenia a radosti pri obrovskom aplauze od všetkých divákov nás odmenil tým najlepším

darom, aký sme si mohli želať. Perfektná svetelná show ako aj kvalitný zvuk iba dodali na našej spokojnosti a spokojnosti divákov. Sme veľmi radi, že sa nám to podarilo a odštartovali sme novú éru kultúry v našej obci. Touto cestou sa chcem srdečne poďakovať všetkým tanečnicam za neskutočnú trpezlivosť pri nácviku a perfektné vystúpenia. Samozrejme moja vďaka patrí aj Obci Valaská a pánu Jankoví Kolesárovi a Mirkovi Rážgalovi za technickú spoluprácu. Ďakujem a teším sa na ďalšie predstavenia, ktoré sú už v našej priprave.

*Jakub Balúch
choreograf a umelecký vedúci
tanečnej skupiny
THE RAINBOW*

Piesok má jedinečné prostredie, vytvorené prírodnou scenériou - z jednej strany zurčiacim potokom Bystrianka, z druhej skalnatou stenou geologického podložia svahu Diel.

Práve toto miesto si vybrala MO MS Piesok so zámerom predviesť a využiť niektoré zo svojich činností. V rámci svojich možností, po získaní súhlasu o prenájme

Žiara Jánskej vetry

váckeho zboru MO MS Valaská. Dnes môžeme povedať, že „Pod Skalou“ sa to už stalo tradíciou. A možno očakávať, že sa táto tradícia bude udržiavať i v budúcnosti, lebo do príprav tohoročného Jánskeho dňa sa spolu

s nami zapojili i mnohí z mladšej generácie.

Aktívnym prístupom na túto akciu zo strany p. P. Sedliaka, člena kultúrnej komisie, vzácnu podporu a pochopením p. starostu, Ing. J. Uhrina a vždy ochotnej p. D. Králikovej, zneli „Pod Skalou“ a celou Dolinou, prekrásne slovenské ľudo-

vé piesne v sprievode helingoniek, ktoré spolu s rozžiarenou vatrou povznášali dobrú náladu všetkým účastníkom akcie. Pomocnú ruku ponúkli aj sponzori: p. J. Pálusová, p. J. Hucík, p. J. Stankoviánsky.

Vôňu večernej prírody a horiaceho dreva dopĺňala vôňa gulášu a občerstvenia, o ktoré sa starali členovia výboru MO MS a tiež účastníčky, ktoré spestrili prítomným pripravené stoly svojimi pekárskymi pochúťkami.

priestoru, upravila tento priestor výsypom zeminu, vyrovnala nerovnosť terénu a zatravnenu plochu prispôsobila na viacúčelové využívanie.

Práve toto miesto je každoročne na Jána stredobodom záujmu tých, ktorí majú blízky vzťah k zvyklostiam našich predkov, k prekrásnej prírode, k slovenským ľudovým piesňam či folklóru, ale aj pekný vzťah človeka k človeku.

Pred pár rokmi sme sa pokúsili oživiť v tomto jedinečnom prostredí zvyky Svätójánskej noci s Jánskou vatrou za účasti spe-

Foto: Barbora Strmeňová

V dobrej nálade čas rýchlo pokračoval. Vatra pomaly dohárala. Do tmavého nočného priestoru vyletovali iskry sta bohatý roj Svätójánskych mušiek a z tej romantickej scenérie sa nikomu nechcelo spať. Ešte šťastie, že nám zostal náš heligonkár Paťko Stankoviánsky. Mal nezávideniahodné popoludnie, a predsa bol ochotný pokračovať s nami v speve a tanci v utvorenom kruhu okolo ohňa až do dohorenia posledného polienka.

text + foto: Viera Babčanová

Žiaľ, aj takúto podobu má naša obec.

Prečo?

Ospravedlňujeme sa za vulgarizmy na fotografiách, žiaľ pre ilustráciu to bolo nevyhnutné.

Foto: Barbora Strmeňová, Júlia Štulrajterová, Petra Kašová

Autobusová zastávka

Pri večernej prechádzke dedinou Buchholz (severné Taliansko) ma zaujala autobusová zastávka. Jednoduchá, no účelná aj celkom útulná. Keďže bola tma, svietilo sa tam, ako vidíte. Cestovný poriadok bol umiestnený za sklom v osvetlenej skrinke. Nič nebolo počmárané, polámané, rozbité, nikde ani smietka. Nakoniec ako v celej dedine. Aj tam žijú ľudia, mládež aj deti. Ale prečo sú iní, takí odlišní? Zatipujte si, ako dlho by tá milá zastávka prežila tu u nás, napríklad v našej obci.

Ivan Karak

Čo rozprávali pamätníci

O MLYNÁROCH

Keď som bývala na Ihráči nad Skalkou, na ulicu sme prechádzali cez „Mlynárovo“ dvor. To, či mali obyvatelia tohto dvora niečo spoločné s mlynom, ma začalo zaujímať až teraz. Potomok z mlynárskej rodiny Kúdelkovicov z rozprávania svojich rodičov vedel, že jeho prastarý otec bol mlynár. Keď sa mlynárova dcéra vydala proti vôli svojho otca za mládenca z chudobnejších pomerov, vydal ju.

Tri generácie mlynárov z rodu Opaterných

V druhej polovici 19. storočia, keď boli vlastníkmí mlyna na Studničke Valentínyovci, mlynárom bol Ján Opaterný, ktorý tu žil so svojou rodinou – troma synmi a piatimi dcérami. Oproti mlyna vystaval pre svoju početnú rodinu drevený zrubový dom /stojí dodnes/. Ako všetci mlynári tej doby, tak aj on ovládal tesárske práce a vedel zhotoviť všetky drevené súčasti mlyna. (Fotografia mlyna z týchto čias sa nachádza v Monografii obce Valaská.)

Otec Opaterný od detstva priučil synov mlynárskemu a tesárskemu remeslu. Bol to vynaliezavý človek, zostrojil na vodný pohon zariadenie na rezanie sečky zo slamy. Tieto služby v mlyne využívali aj hugánski gazdovia, takže na nedostatok práce sa mlynár sťažovať nemohol. Mlyn na Studničke bol dvojkameňový. Okolo kameňov bola drevená ohrada nazývaná lub. Múka, čo zostala po zomletí medzi kameňmi a lubom (za lubom), to bolo mlynárovo. Mlynár si múku zosýpal do drevenej truhlice, ktorej sa hovorilo štok. Truhlica bola veľká, rozdelená prepážkami, aby sa oddelili rôzne druhy múky. V takých zásobníkoch si múku držali aj v panských a gazdovských rodinách.

Prvá svetová vojna kruto zasiahla do života mlynárskej rodiny Opaterných. Všetci traja synovia museli narukovať. Syn Imrich prišiel o život na poľskom fronte, Ignác sa vrátil

domov ako ťažký vojnový invalid. Syn Ján, ktorý sa oženil pred vojnou so Sabínou Trangošovou, bol v čase narukovania už otcom dvoch detí, syna Jána a dcéry Márie. Bojoval na ruskom fronte, kde padol do zajatia. Vstúpil do Čsl. légii, zažil VOSR aj boj s bolševikmi. S legionármi sa plavil loďou do Japonska, odtiaľ do Francúzska. Otec medzitým odišiel za mlynára na Bystrú, pretože nevládal splácať vysoký nájom zemanom a majiteľom mlyna Valentínyovcom. Keď sa legionár Ján Opaterný navrátil domov, vraj mu ponúkali za zásluhy v légiách Krčmu pod zeleným stromom v Brezne, čo však neprijal. Nebola by to práca hodná jeho náture. Bol urastený, dvojmetrový blondák, s veľkými, mocnými rukami. Hoci poznačený vojnovými útrapami, vedel sa oháňať tesárskou sekerou, preto sa rozhodol pokračovať v otcových šľapajách. Ján sa ešte pred 1. sv. vojnou vybral na kusy do Ameriky a všade si všimával zariadenia na vodný pohon. Postavil nový mlyn v Mýte pod Ďumbierom. Furmani mu na siedmich vozoch viezli materiál na stavbu, hriadele a kovové súčasti, vyrobené na zákazku vo fabrike na Piesku. Pri budovaní zariadení na vodný pohon mu pomáhal aj jeho mladý syn Ján, ktorý bol už tretou generáciou mlynárov z tohto rodu. Pri stavebných prácach si navzájom pomáhali aj s mlynárom Maximiliánom Kompánekom, ktorý

Rodina mlynára Opaterného vo Vydrove. Zľava: otec Ján, deti- Vladko, Mária, Olga, Ján

sa tiež priženil do Valaskej, do rodiny Trangošovej. Počas mlynárčenia, v Mýte pod Ďumbierom, sa v roku 1920 do rodiny Opaterných narodilo tretie dieťa, syn Vladimír. Neskôr sa rodina presťahovala do Vydrova (v Čiernom Balogu), kde Ján Opaterný vystaval nový mlyn, pílu a tri stupy – valchy na ubíjanie súkna. Tam sa narodila najmladšia dcéra Olga. Otec sa tešil zo svojich detí, synovia mu pomáhali pri práci, no šťastie rodiny narušila smrť matky. Počas obdobia hospodárskej krízy mlynár nevládal platiť dane, odvieďli ho četníci do Brezna. „Za takúto republiku som ja bojoval v légiách? Po vojne mi ponúkajú krčmu za zásluhy a teraz ma vediete na četnícku stanicu ako dákeho zlodēja!“ vykrikoval po Brezne. Vtedy ho prepustili bez trestu. Potom nasledovalo obdobie 2. sv. vojny. Otec zo strachu, aby jeho prvorođený syn Ján nemusel narukovať, prepísal mlyn na neho. Mlynári boli oslobodení od vojenských povinností. Najstaršia dcéra Mária sa vydala do Valaskej, a tak sa za ňou do podnájmu sťahoval aj otec Ján Opaterný s mladšími deťmi. Keď sa vrátil do rodnej Valaskej, v Lúžku, pod úpätím Úboče, pod brehom, z ktorého vyvierala voda, zriadil kúpele. V drevenom zrube na železných šínach (kolajniciach) mal položené veľké ploché kamene, pod ktorými kľádol oheň. Vyhrieval vodu v drevených kadiach, kde sa chodilo kúpať dedičania. V tých časoch ľudia v domoch nemali kúpeľne, ba ani vodu. Okúpať sa do kúpeľov Jána Opaterného chodili deti aj dospelí. Teta Marta „zo mlyna“ mi rozprávala, že sa súrodenci spoločne kúpali v jednej kadi. Do „bukšičky“ zaplatili poplatok podľa počtu osôb. Ujo Opaterný nastavil čas a určil dobu kúpania. Pre chlapcov mal zriadenú saunu. V pare, ktorú vytváral polievaním horúcich kameňov, hrávali chlapi karty a popíjali ponorení v kadiach s teplou vodou. Potom nasledovalo šibanie brezovými vetvičkami. Ján Opaterný pochodil pol sveta, tak mal možnosť „odkukať“ aj takéto zariadenia.

Tragická situácia sa pre rodinu zopakovala počas 2. sv. vojny. Mladší syn Ján Opaterného, Vladko, 24 ročný mládenec, sa v čase potlačenia SNP

s kamarátmi ukrýval v horách. Dostal sa do rúk Nemcom, ktorí ho podozrievali, že je partizán. Odvieďli ho k ostatným zajatcom do Brezna. Odtiaľ ich prevádzali spútaných pešo cez Valaskú do Slovenskej Ľupče. „Za ulicou“ pozerali príbuzní spoza okien na nešťastných ľudí, medzi ktorými Krbylovci spoznali synovca a bratranca Vladka. Porozprávala mi o tom nedávno teta Mária Krbylová, jeho sesternica. (V máji odišla do večnosti aj táto pamätníčka vo veku 93 rokov.) Otec sa všemožne snažil syna zachrániť, sprevádzal zajatcov až do Ľupče. Chcel, aby namiesto syna zobrali jeho. Nemci na to nepristúpili, Vladka odtransportovali do Nemecka. Po skončení vojny, bývalý Vladkov spoluväzeň z nemeckého koncentračného tábora Mauthausen prišiel oznámiť príbuzným smutnú správu o jeho smrti. Zomrel 9. apríla 1945, tesne pred koncom vojny. Keď vyhľadali strážcovia väzňov do kryptov pri leteckom poplachu, Vladko pre ľstosť a zápal pľúc už nevládal vstať. Strážca ho ubil pažbou až k smrti.

Po roku 1948 musel Ján Opaterný zrušiť kúpele, lebo po znárodnení už neboli podmienky na súkromné podnikanie. Jeho zaťovia si na tom pozemku postavili domy.

Život pripravil mlynárovi Jánovi Opaternému ťažký osud. Nemohol pochopiť ako sa tak mohli zmeniť ideály, za ktoré bojoval ako legionár pri vzniku Československej republiky. V starobe rád rozprával vďačným poslucháčom, deťom, či dospelým, svoje zážitky zo zajatia v Rusku a z bojov legionárov. Nechápal dobu a s komunistami sa vysporiadal po svojom. Všetkým dreveným elektrickým stĺpom od krčmy až po svoj dom dal mená komunistov a do každého si kopol, keď sa vracal večer potúžený vínkom domov. Starobu prežil v rodine svojej najmladšej dcéry Olgy.

Vďaka pamätníkov - vnukovi mlynára Jána Opaterného pánovi Cyrilovi Krbylovi a vnukovi legionára Jána Opaterného ml. - Mgr. Jánovi Leitnerovi, som mohla priblížiť súčasníkom príbehy z mlynárskych rodín.

Pokračovanie v budúcom čísle

Mária Luptáková

Dom mlynárskej rodiny Opaterných na Studničke. Pôvodne bol so šindľovou strechou a menšími oknami.

Jedlá z cestovín sú obľúbené vo všetkých kontinentoch. Mnohí ľudia si život bez cestovín vôbec nedokážu predstaviť – ich slávu šírii a dodnes šíria všade tam, kam ich osud zaveje, v Európe aj v Amerike. Prinášame vám dva ľahké a chutné recepty, cestovín ktoré si môžete pripraviť.

Recept na dobrého človeka

Dobré jedlo sa neuvarí samo, tu a tam je treba nazrieť pod pokrievku, pridať chute, ubrať oheň, vmiešať zálievku, dobré jedlo je ako dobrý človek, zanechá trvalú spomienku.

Dobrý človek je ako dobré jedlo, potrebuje dochutiť, jeden viac, iný iba striedmo, kým však je dobré jedlo kumštom dobrého kuchára, dobrý človek si je kuchárom sám.

Ako si pripravíme v sebe dobrého človeka? Otázka stará ako človek sám, receptúra vždy nanovo spísaná a i tak odveká, ukrytá v slove, vtesaná do kameňa, v papieri vsiaknutá, stratená a znovu nájdená, večný ľudský plán.

Chuť dobrú každý rád na seba okúsi, nie každý sa o dobro vo vlastnom hrnci pokúsi. Vôľa hľadať pravé chute je často slabá, kým dobrý kuchár svojej duše z vlastných zásob berie, ostatní spýp z hotových zmesí – to zaručene zaberie!

Dobré sú rady starých receptúr i dobrých kuchárov, sú z toľkých hrncov, uvarili veľa dobrého v mnohých, do našich hrncov však nevidia, nie sú liekom pre chorých, čo chceme variť, je na nás, naše bude hotové jedlo. Tak buďte dobrí kuchári, aby naše dielo hanbou nezbledlo.

Mgr. Peter Babčan

CESTOVINY S GRILOVANOU ZELENINOU

500g cestovín fettucine alebo tagliatelle (široké rezance), 1 červená paprika, 250g paradajok (pokrájaných na plátky), 2 veľké cukiny (pokrájaných na plátky), 80ml (1/3 hrnčeka), 3 prelisované strúčiky cesnaku, 10 lístkov čerstvej bazalky (pokrájaných na hrubo), 200g syra niva, soľ a mleté čierne korenie

1. Cestoviny uvaríme v posolenej vode „al dente“, scedíme a vrátime do hrnca.

2. Kým sa cestoviny varia, špargľu pokrájame na krátke kúsky (hrubšie výhonky predtým ošúpe) a za stáleho miešania pražíme na masle pri strednej teplote asi 2 minúty domäkka. Pridáme petržlenovú vňať a bazalku podlejeme smotanou, posolíme a okoreníme. Omáčku varíme asi 2 minúty.

3. Do omáčky vmiešame nastrúhaný parmezán, dôkladne premiešame, nalejeme na cestoviny a dobre pretrasieme.

Petra Kašová

1. Cestoviny uvaríme v posolenej vode „al dente“, scedíme a vrátime do hrnca.

2. Kým sa cestoviny varia, špargľu pokrájame na krátke kúsky (hrubšie výhonky predtým ošúpe) a za stáleho miešania pražíme na masle pri strednej teplote asi 2 minúty domäkka. Pridáme petržlenovú vňať a bazalku podlejeme smotanou, posolíme a okoreníme. Omáčku varíme asi 2 minúty.

3. Do omáčky vmiešame nastrúhaný parmezán, dôkladne premiešame, nalejeme na cestoviny a dobre pretrasieme.

ŠPAGETY SO ŠPARGLOU A ČERSTVÝMI BYLINKAMI

500g špagiet, 155g špargle, 40g masla, 1 lyžica čerstvej petržlenovej vňate (pokrájanej na drobno), 1 lyžica čerstvej bazalky (pokrájanej na drobno), 315 ml smotany na šľahanie, 50g nastrúhaného parmezánu, soľ a mleté čierne korenie

Stávalo sa občas, že ma zastavili priatelia, či známi a po krátkom rozhovore nadhodili: - „Čo si myslíš o tom alebo o tom. Čo povieš na to, alebo na to?“ Väčšinou som sa zdráhal priamo vysloviť svoj názor. Nie, že by som na veci žiaden názor nemal, alebo, že by som si názor na niečo nedokázal sám urobiť. Skôr o slušnosti či v obave, že tí moji priatelia a známi si o mne pomyslia, že som dakajý anarchista, ktorý si o spoločenskom dianí myslí a hovorí také veci, ako sa oni sami obávajú vysloviť. Takže tie občasné otázky a pokusy zistiť, čo sa v mojom vnútri odohráva, a ako prežívam súčasné spoločenské dianie, končili iba rozpačitým úsmevom z mojej strany. „Vieš, ja si naozaj o tom nič nemyslím“ – tak som zväčša odpovedal. Pritom som si celkom jasne vedel predstaviť svoju odpoveď a vedel som aj to, že by tí pýtajúci sa s mojou odpoveďou určite súhlasili a stotožnili by sa s ňou. Pod dojmom spoločenského diania však moja odvaha rástla. Vidiac, ako sa premrhali tie ideály z doby „nežnosti“, som jasne pociťoval potrebu povedať nahlas, čo si myslím. Zveril som sa s tým aj svojej manželke. Tá na mňa vyvalila svoje prekrásne oči a v údive sa opýtala. „To si chceš narobiť problémy, to nevidíš, ako ľudia u nás dopadnú, keď poukážu na nedostatky a chyby vrchných?“ Zamyslel som sa a váhavo jej odvetil. „Neboj sa, ja nepoviem nič, čo by mohlo našej rodine priniesť nejaké problémy, ale už nechcem držať ústa zatvorené, keď naše zákony, na ktoré sme s túžbou čakali niekoľko desaťročí nám umožňujú vyjadriť sa k veciam verejným. „Ja viem, aké sú tie tvoje názory, poznám ich a budem rada, ak aj naďalej budeš ticho!“ povedala manželka a náš rozhovor tým skončil.

Čas plynul a tých spoločenských otázok denne doliehajúcich na bedrá obyčajných ľudí bolo stále viac a viac. Pri stretnutiach s priateľmi sme o tom v náznakoch občas pár slov prehodili. Mysliac na svoju manželku, som však tlmil svoje najhlbšie vnútro a vyjadroval som sa iba umiernené a zaobalene. Až raz som nevydržal. Stalo sa to na nejakej predvolebnej agitácii jednej z politických strán, ktorá v parlamente mala dlhý čas bohaté zastúpenie. Sedel som v kultúrnej sále nášho malebného okresného mesta a počúval to, prečo práve túto a nie iné politické strany by sme my občania mali voliť. Upravený a trošku ulízaný politik, ktorého sme po celú volebnú obdobiu mohli sledovať v oznamovacích prostriedkoch, nám voličom dokazoval úspechy svojej politickej strany. To a to sme presadili, to a to sme napravili, toto by sme už dávno urobili, ale tá druhá strana – opozícia - nám v tom zabránila. Počúval som a moje vnútro tmené po dlhý čas, sa začalo búriť. To naozaj také hlúposti a táraniny stačia na to,

Už sa
nepýtajú

aby niekto v parlamente bral za svoju robotu niekoľkonásobne viac ako bežní občania? Našťastie prejavy politikov dychtiacich po našich hlasoch a teda aj po mojom hlase, po čase skončili. Jeden zo známych umelcov – celebrit, ktoré v televízii zabávajú dennodenne divákov dychtiacich po umení, sa ujal slova a vyzval prítomných, aby kládli nádejným kandidátom aj tým v parlamente svoje otázky.

V sále bolo počuť šum a vŕzganie starých drevených kresiel, na ktorých sme boli usadení. Ľudia na seba pozerali a jeden druhého sa očami pýtali. „Čo sa ho niečo neopýtaš?“ Po dlhom nabádaní sa pár smelších odvážilo položiť otázky, ktoré neboli ani tak otázkami, ako súčasne aj odpoveďami. Nadbíhali tomu najvyššiemu z prítomných politikov, otázky zaobalovali do poklonkovania a úspešný politik odpoveďami uspokojil snáď iba tých s najnižším stupňom I Q. Váhal som. „Mám sa opýtať, či povedať to, čo tak úspešne pred priateľmi tajil?“ Keď už debata takmer končila, odhodlal som sa a prihlásil som sa zdvihnutím ruky do diskusie. „Povedzte nám, ako je možné, že stále na všetkých úrovniach štátu existuje korupcia, povedzte nám, ako je možné, že polícia, prokuratúra a súdy stihajú iba obyčajných chudákov a veľké ryby dokážu pred ich sieťami ujsť, či ich ochránia kamaráti vo vysokých funkciách? Povedzte nám,“ ... chcel som pokračovať v otázke, ale ten konferencier – celebrita s úsmevom povedal. „Stačí. Tých Vašich otázok je príliš veľa a nedá sa na ne okamžite odpovedať.“ Politik, odpovedajúci do tej doby na otázky prítomných zostal ticho. Odpoveďou poveril svojho mladšieho kolegu. Ten sa snažil. Robil viac, ako by od takého ucháňa občan mohol očakávať. Zdôvodňoval, aká náročná je práca prokurátora a sudcov, ako ťažko sa rozmotávajú chápadlá mafie a ako oni – politici do činnosti súdov a prokuratúry nemajú oprávnenie zasahovať. Možno sa našlo pár verných voličov tejto politickej strany, ktorých odpoveď uspokojila. Možno ani nepočúvali, čo odpovedá a stačilo im, že sú súčasťou diskusie, kde ich obľúbenci prišli medzi národ. Okamžite po odpovedi na moju nedokončenú otázku zaradili umeleckú vložku a následne diskusiu vyhlásili za ukončenú. Nasledoval potlesk a úsmevy politikov a tých, ktorí mali možnosť sa s nimi stotožniť.

Od volieb uplynul dlhší čas. Chodím po meste často, ale tí, ktorí sa ma v minulosti opýtali na môj názor na spoločenské dianie, sa pri mne nezastavia a na nič sa nepýtajú. Zrejme tušia, že by som im na ich otázku dnes už vôbec neodpovedal. Sľúbil som totiž manželke pod hrozbou rozvodu, že sa už k spoločenskému daniu verejne nebudem vyjadrovať.

JUDr. Oto Malík

VITAJTE, MILÉ DETIČKY

Spinká si v náručí materských rúk,
sú ako kolíska a v nej krásny puk.
Mamička s oteckom strážia tvoj sen,
zbierajú lupienky pre tvoj krajší deň.

Ostáva želanie tu všetkým nás,
aby si vyrástlo ako poľný klas.
do rúk ti podáme lupienky dní,
ty zatiaľ, dieťaťko,
v kludnom spánku sni!

Narodili sa:

Simona Dominiková, 14. júna 2011
Eliáš Jagerčík, 16. júna 2011
Leonard Luptovciak, 20. júna 2011
Soňa Oračková, 18. júla 2011

GRATULUJEME

Mať jubileum, to je akoby znovu sa narodiť.
Múdrejší, ľudský, krajší, skúsenejší.
Spridať krehkú niť a žiť odznovu
život, čo teší, aj ten, čo bolí.
Na smutné nemyslieť a krásne deliť tromi.
Mať slnko v očiach a zvonček na perách.
A kominára stretávať každý deň vo dverách.
Alebo smutného klauna so srdcom na tričku,
čo nosí v klobúku červenú kotvičku.
Pre šťastie, čo rastie a rastie a rastie...
A nikdy nemá dosť!
Lebo je krásne žiť druhým pre radosť.

Všetkým jubilantom, ktorí si pripomínajú svoje krásne životné jubileá v mesiaci júl 2011 srdečne blahoželáme a do ďalších rokov života prajeme pevné zdravie, veľa úspechov, lásky, pokoja a pohody.

Valéria Dobrotová, Švermova 450/4
Alžbeta Gálová, TDH 440/11
Elena Kňazeová, Kpt. J. Nálepku 605/23
Viliam Medved', Cesta Osloboditeľov 116/74
Jozef Mikloš, Štúrova 480/4
Vladimír Litvinenko, Švermova 451/6
Ladislav Králik, Tehelná 465/3
PaedDr. Dušan Sliachan, Štúrova 481/3
Štefan Farárik, Javorová 280/5
Ing. Jozef Sorkovský, Nám. 1. mája 461/9

Čas plynie, smútok zostáva, rana v srdci bolí
a zabudnúť nedovolí.

21. júla 2011 uplynul rok, čo nás navždy opustil manžel, otec a starý otec pán Ivan Klokoč. S láskou a smútkom v srdci spomínajú manželka Viera, dcéra Ivana, syn Rastislav, a Ivan s rodinami.

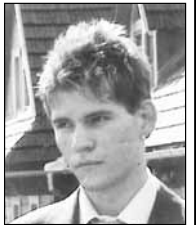

*Ruky pracovité museli skrehnúť,
žiadalo sa im v rodnej zemi odpočinúť.
Srdce ubolené prestalo biť,
nebolo lieku, aby mohlo ďalej žiť.
Už ťa neprebudí slnko, ani krásny deň,
ty spiš svoj večný sen.*

**Dňa 15. júla sme si pripomenuli prvé smutné výročie od úmrtia našej manželky, mamičky a starkej Anny Balogovej.
Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.**

*Každý môj deň bez teba,
každá chvíľa, minúta,
keď nepočujem tvoj hlas, tvoj smiech,
keď nikdy nebudem počuť buchnutie dverí,
keď prichádzaš domov a nemôžem
ťa už pobožkať a pohladíť tvoje vlásky,
objať ťa a nikdy už nepustiť odo mňa preč.
To je tá najkrutejšia bolesť v srdci
v nás všetkých, ktorí sme ťa
nadovšetko ľúbili, Miško náš.*

Dňa 16. augusta 2011 by oslávil svoje 23. narodeniny náš milovaný synček, vnúčik, synovec, bratranec a kamarát Miško Kováč a 24. augusta si pripomenieme 2. výročie odvetdy, ako od nás odišiel.

S láskou a veľkým žiaľom v duši spomína mama, starí rodičia, ostatná rodina a priatelia.

Kto ste ho mali radi, venujte mu prosím, tichú spomienku.

Už len spomínáme

Aký zaujímavý je život človeka. Denne sa stretávame na ulici a ani nás nenapadne, že za krátky čas z nás zostanú len spomienky, práca, ktorú sme vykonali. Čas a príroda sú neúprosné. Tak ako vytvárajú a modelujú nádherne a úžasné veci, tak dokážu byť nesmierne kruté. Každý deň niekto odchádza do večnosti. Niekto, koho sme milovali, niekto ďaleký či blízky, známy, či neznámy.

Postupne nachádzame vo svojom vnútri priestor, do ktorého s vďakou vkladáme niektoré milníky jeho života. Chvíle jeho mladosti, prácu, ktorú pre nás urobil, pomoc, ktorú nám poskytol, jeho ľudskosť, skromnosť a ochotu.

Takto si dne už len spomínáme na nášho čestného občana, rodáka z Valaskej, ktorý zostal celý svoj plodný život jedným z nás Valaštanov, na profesora MUDr. Jaroslava Simana, CSc.. Po tieto dni uplynuli tri roky od chvíle, keď jeho okno zarosilo a nevedel už stať sa žiaľom: „To sa nemalo stať, mal zostať žiť, mal...“, keď nás navždy opustil a jeho duch odišiel do večnosti.

Pán profesor MUDr. Jaroslav Siman, CSc., bol vynikajúcim lekárom svetového mena, významným a úspešným hrudným chirurgom, zodpovedným medicínskym praktikom, obľúbeným vysokoškolským pedagógom. Vychoval tisíce lekárov a uskutočnil nespočetné množstvo operácií.

Do dejín úspechov svetovej medicíny sa navždy zapísal najmä úspešným oddelením „siamských dvojčiat“ z Krásnohorskej Dlhej Lúky.

Ťažko, ale rád pracoval a žil. Za jeho pracovné úspechy zostal držiteľom tých najvyšších štátnych medzinárodných a medicínskych vyznamenaní.

V jednom z jeho odborných diel povedal: „Ľudský život je najvyššou hodnotou, je jedinečný a len jeden. Povinnosťou lekára je urobiť, čo dokáže jeho ruka a jeho hlava, aby bol majestáť života tým najvyšším majestáťom. To by mal mať lekár pred očami vždy v každej situácii, vždy keď položí alebo chce položiť ruku na pacienta: Oči lekára by mali byť očami, v ktorých by pacient vždy videl nádej, že s pomocou božou bude žiť...“

Pomáhal každému. Žiaľ, jemu sa pomôcť nedalo a opustil nás 19. júla 2008.

Mal rád Horehronie, rodnú Valaskú, ľudí v nej. So svojimi deťmi sa rád vracal sem – domov. Aj po rokoch mu s vďakou a láskou venujeme s úctou spomienku.

D. K.

ROZLÚČILI SME SA

Odchádzať treba nebadane.

Pozbierať všetky priania,

koľko sa len zmestí do náručia

a odniesť si ich opatrne do večného ticha.

Odchádzať treba tak,

aby človek navždy zostať mohol,

nech nezabudnú veci teplo jeho dlaní

a ľudia chvenie hlasu.

Mgr. Katarína Kaliská

Odišla vzácna žena, celý život dokázala štedro rozdávať bohatstvo ducha i srdca desiatkam, stovkám svojich žiakov. Práve jej mnohí vďačia za bezpečné zakotvenie v živote. Bola to žena, ktorá s vedomím svojho krásneho poslania, kladla základné kamene k vzdelaniu, rozvoju ducha i rozumu, nadšená a citlivá tvorkyňa formujúca duše detí, ktorá spolu s rodičmi vzala na svoje plecia starostlivosť o výchovu mládeže. Je známe, že človek len v oka-

mihu straty dokáže úplne oceniť to, čo stráca. Až v rokoch dospelosti vieme pochopiť veľkosť daru, ktorý sme dostali od svojich učiteľov.

Pani Katarína Kaliská sa narodila v Bratislave, 27. februára 1943 ako prvé dieťa Alojza Nemečka a Kataríny, rodenej Kurekovej. Detstvo prežila na Piesku. Chodila do Základnej školy v Podbrezovej, ukončila Strednú všeobecnovzdelávaciu školu v Brezne a potom študovala na pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. V roku 1962 uzavrela manželstvo s Vladimírom Kaliským, s ktorým spoločne vychovali troch synov – Vladimíra, Ľuboša a Martina. Venovali sa im s veľkou starostlivosťou, vytvorili im teplé rodinné zázemie. Veľkú radosť mala z vnúčat, ktoré boli jej radosťou a pýchou. Nachádzala v nich svoje potešenie a šťastie. Väčšinu svojho aktívneho života zasvätila výchove a vzdelávaniu detí a mládeže. Pracovala ako učiteľka, neskôr ako zástupkyňa riaditeľa v Základnej škole vo Valaskej. Aj po odchode na zaslúžený dôchodok krátky čas pracovala ako učiteľka v Základnej škole v Hronci, v Hornej Lehote, v Čiernom Balogu a Jasení.

Pani Katarína Kaliská zomrela 17. júna vo veku 68 rokov.

Hana Kovařovicová

Keď sa naposledy lúčime, prežívame smútok, ktorý bolí, ale zároveň je aj nepriamym prejavom vzťahov lásky, ktoré existovali a v spomienkach budú aj naďalej existovať.

Vzdávame úctu životu človeka, ktorý už fyzicky nemôže tu byť prítomný, ale to, čo nás s ním spájalo po celé roky, medzi nami ostáva ďalej.

Pani Hana Kovařovicová sa narodila 5. júna 1927 v obci Dvůr Králové nad Labem, manželom Josefovi a Zdenke Šimkovým. Vyrastala spolu s mladším bratom Milanom. Tu vychodila základnú a neskôr zdravotnú školu.

Už mladá chodila s priateľmi na lyžovačku na Ďumbier a spolu s Janom Kovařovicom, s ktorým uzavrela manželstvo v roku 1954, dostali ponuku pracovať v breznianskej nemocnici ako zubní laboranti. Ponuku prijali a začali žiť spoločný život vo Valaskej. Narodili sa im synovia Jan a Ivan.

V roku 1969 po tragickej smrti manžela zostala so svojimi synmi sama. Veľa pracovala a obetavo sa starala o svoje deti. Pri každodennom zhone zabúdala na svoje zdravie a v roku 1977 odišla do invalidného dôchodku. Učila sa s chorobou žiť. Chodila do záhradky, milovala kvety, knihy, filmové príbehy. Keď bolo potrebné venovala sa vnúčatám a vštepovala im lásku.

Aj napriek opatere sa nedal zvrátiť ťažký zdravotný stav a pani Kovařovicová zomrela 27. júna 2011 v breznianskej nemocnici.

Vaneska Petřiková

Je bôľne na srdci, keď na poslednej ceste odpreádzame svojich rodičov. Kanú slzy smútku, ale zároveň to chápeme ako prirodzenú nevyhnutnosť. Ale keď zomrú mladí, naruší sa zákon života a pociťujeme trvalú medzeru, nezahojiteľnú ranu, neutišiteľný bôľ.

Vaneska sa narodila 20. marca 1999 v Bratislave. Od detstva vyrastala u starých rodičov Horylových, ktorí ju vychovali a dávali jej všetku svoju lásku a starostlivosť. Bývala v našej obci od roku 2007. Vo Valaskej navštevovala Základnú školu, bola žiačkou 5.C triedy, venovala sa aj hudbe – v Základnej umeleckej škole sa učila hrať na klavíri a flautu.

Smrť prerušila život našej mladej občianky – Vanesky iba vo veku 12 – tich rokov. Prežila chudobný život na roky, na dni, na činy, nestačila pracovo vydať svedectvo, že bola, že žila.

Jej miesto doma ostane navždy opustené. Jej mladý život ukončila v nedeľu 26. júna 2011, ne-

čakaná smrť.

Juliána Oláhová

Vždy, keď odpreádzame na poslednej ceste, predstavujeme si jeho tvár, spomínáme ako sme sa stretávali, spomínáme na rozhovory, prácu, záľuby. Naša obec nie je veľká, väčšinou sa všetci poznáme. Preto sa nám živo vynára v pamäti aj tvár, pani Juliány Oláhovej.

Pani Juliána Oláhová sa narodila 13. februára 1951 v Beňuši, rodičom Helene a Jozefovi Harvanovým. Pochádzala zo siedmich detí. Základnú školu vychodila v rodnej obci, potom sa rodina presťahovala do Heľpy a tu sa zoznámila so svojím budúcim manželom Ľudevítom. V roku 1968 uzavreli manželstvo a spoločne vychovali štyri deti. Do Valaskej sa rodina presťahovala v r.1976, do bytu na Švermovej ulici, ktorý im pridelil mestnávateľ. V roku 2003 sa presťahovali do materskej časti obce, kde si kúpili a zmodernizovali rodinný domček.

Pani Oláhová pracovala v Strojárni Piesok ako upratovačka. Jej zdravie bolo podlomené a posledných dvanásť rokov sa jej zdravotný stav zhoršoval natoľko, že potrebovala stálu opateru. Starali sa o ňu spoločne manžel s dcérami Ivetou a Natašou.

Pani Oláhová zomrela 7. júla 2011 vo Valaskej.

Jolana Bartošová

Žijeme vedľa seba, stretávame sa, poznáme sa, aj nepoznáme. Ale dýchame ten istý vzduch, sme šťastní, keď sa nám darí, keď sa darí našim deťom, rodičom, priateľom. Sme smutní, keď našim blízkym niečo chýba, keď sú nešťastní, chorí, keď umierajú.

Keď niekto z blízkych navždy odchádza, keď umiera, ľutujeme každý zlý skutok, ktorým sme mu ublížili. No nič sa nedá zastaviť, vrátiť späť.

Pani Jolana Bartošová sa narodila 4. decembra 1942 v Čiernom Balogu, kde získala aj základné vzdelanie. Pochádzala z viacerých súrodencov. Manželstvo uzavrela s Ladislavom Bartošom, s ktorým si svojpomocne v Hronci postavili rodinný dom, ktorý žiaľ pri rozširovaní fabriky museli opustiť a bol im pridelený byt vo Valaskej.

Narodili sa im štyri deti: Ladislav, Jolana, Ľubomír a Miroslav, o ktoré sa vzorne starali. Pracovala v Miestnom národnom výbore vo Valaskej, neskôr, až do odchodu do dôchodku v stavební údržbe v Podbrezovej. V poslednej dobe mala zdravotné problémy a nepomohla ani hospitalizácia v nemocnici.

Pani Jolana Bartošová zomrela 20. júla 2011 v Ružomerskej nemocnici.

Margita Turňová

Sú chvíle v živote človeka, keď už nevláda žiť. Telesné utrpenie je také silné, že oberie o všetku silu a bráni žiť plnohodnotným životom. Človek sa v istej chvíli prestane brániť, lebo vie, že je to nerovný boj. Telesné orgány jeden za druhým vypovedajú službu a srdce neutrží, nevládne ťažko poškodenú telesnú schránku, prestane biť. Kto to neprežije, ten to nepochopí. Je ťažké vidieť milovaného človeka trpieť.

Pani Margita Turňová, rodená Švantnerová, sa narodila 12. januára 1934 v Čiernom Balogu. Pochádzala z viacpočetnej rodiny. Po skončení meštianskej školy už ako pätnásťročná sa zamestnala v Lesnom závode Štiavnička, neskôršie pracovala v Okresnom národnom výbore v Brezne. V roku 1955 uzavrela manželstvo s Jánom Turňom. Narodili sa im traja synovia – Ján, Ľubomír a Vladimír. Venovala sa výchove svojich synov a až v roku 1973 sa znovu zamestnala v Metalurgickom závode Hronec, odkiaľ v roku 1988 odišla do dôchod-

ku.

Od detstva sa venovala ručným prácam, hlavne vyšívaniu. K jej ďalším záľubám patrila kultúra – hrala divadlo, bola členkou spevokolu, vo voľnom čase s obľubou čítala knihy a venovala sa záhradke.

Pani Margita Turňová zomrela 20. júla 2011 v breznianskej nemocnici.

Ján Fúr

Aj slnko zapadá ústupom do noci, kto raz púť dokonal, nieto viac pomoci. Bez slnka chlad vanie z hviezdnej oblohy. V živote človeka sú chvíle, o ktorých vieme, že prídu, a predsa nás ich príchod prekvapí. V dome smútku si vždy uvedomíme svoju vlastnú pominuteľnosť. V tichu premýšľame nad tým, čo má význam a v tejto atmosfére zamyslenia dokážeme byť vnímavejší, citlivejší a prehodnocujeme svoj osud.

Pán Ján Fúr sa narodil 9. novembra 1934 v Pohorelej. V roku 1956 sa prisťahoval do Valaskej. S manželkou Jozefinou, rodenou Mesiarkinovou, vychovali tri deti - synov Jána a Františka a dcéru Annu. Pracoval v Strojárnach Piesok. V roku 1991 zomrela mu manželka, odvtedy žil sám a starala o neho dcéra Anna. Obaja synovia tragicky zomreli.

Pán Ján Fúr zomrel 21. júla 2011.

Tibor Puška

Nikdy sa nedá rozlúčiť úplne. Každý človek vloží do života časť zo seba samého, ovplyvní svoje okolie, odovzdá mu svoje pocity, vieru, lásku, svoje slabosti aj svoju silu a táto neviditeľná stopa zostáva medzi ľuďmi aj keď toho človeka už niet.

Pán Tibor Puška sa narodil v Brezne 3. decembra 1948 rodičom Adele Puškovej a Jozefovi Pišťolovi. Pochádzal z desiatich súrodencov. Svoje detstvo prežil spolu so svojou rodinou na Horehroní v Závadke nad Hronom a neskôr v Hronci. V 80-tych rokoch sa presťahovali do Valaskej. S manželkou Vierou sa im narodilo päť detí. Pracoval ako murár vo viacerých firmách. Ostatné roky bol nezamestnaný a pracoval na VPP v obci.

Pán Tibor Puška zomrel po ťažkej chorobe v breznianskej nemocnici 26. júla 2011.

OSPRAVEDLNENIE

„Chybíčka se vloudí...“ spieva sa v jednej staršej českej piesni. Niekto tomu tiež povie – zaúradoval škriatok. Také niečo sa stalo v rozlúčke s pani Turňovou, ktorá sa konala 22. júla 2011. Príprava poslednej rozlúčky býva psychicky zatažujúca a môže sa stať, že niečo dôležité vypadne. Tak to bolo aj v tomto prípade.

Vnučka zosnulej Katka Turňová, ktorá sa v najťažších chvíľach o ňu starala a všemožne jej pomáhala, nebola v zozname mien členov rodiny, s ktorými sa lúči uvedená. Pri spisovaní rozlúčky sa o jej starostlivosti o starú mamu hovorilo, žiaľ, z textu meno vypadlo.

Všetkých, ktorí sa na spisovaní rozlúčky podieľali, to veľmi a úprimne mrzí. Aj touto cestou sa chcú Katke ospravedlniť.

Milá Katka, pre pokoj tvojej zosnulej starej mamy, ktorej je isto ľúto, že v rozlúčke nebolo spomenuté tvoje meno, meno milovanej vnučky, ktorá jej s láskou pomáhala, keď jej bolo najhoršie, prijmi úprimné ospravedlnenie. Vedz, že to všetkých veľmi mrzí. Vieme, že tebe to tiež bolo ľúto a ťažko ti to padlo. Želám ti, čo by ti zaželala aj tvoja stará mama. Aby si bola šťastná a aby si sa na vlastnom prežívaní presvedčila, že dobro sa dobrým odpláca a že sa aj tebe tvoje úprimné dobré chcenie znásobené vráti späť, možno práve vtedy, keď to budeš najviac potrebovať.

Všetko dobré želá M. P.

FUTBALISTA DEZIDER SILÁDI

Narodil sa v podbrezovskej nemocnici 11. 2. 1956. Po úspešnom účinkovaní v žiackom futbalovom celku v Brezne sa v roku 1972 ako 16 ročný hráč Mostárne Brezno dostal do nominácie za mladší dorast ČSSR. V reprezentačnom drese dorastu odohral za polrohu roka 13 medzištátnych zápasov. Jeho hráčske kvality v seniorskom teame TJ Mostárne Brezno sa nedali prehliadnuť. Skvelými výkonmi si získal miesto v Dukle Banská Bystrica, ktorej pomáhal k postupu do najvyššej súťaže. Dezider bol dlhoročnou oporou prvoligovej Dukly B. Bystrica. Svojou hrou presvedčil trénerov reprezentačného družstva ČSSR.

Dňa 16.8.1978 dostal z Prahy poverujúci list: „Na návrh výboru športovního svazu ÚV ČSTV Ti predsedníctvo ÚV ČSTV vyslovilo dôveru a bol jsi schválen do výberu športovních reprezentantů pro období 1978-79.“

ASVŠ Dukla B. Bystrica bola účastníkom pohára UEFA r.1984/85. V drese bieločervených hral na poste obrancu. V osobnej kronike a albumoch Dezidera Siládiho sa nachádza množstvo fotografií zo zápasov a výstrižkov z novin, z ktorých vyberáme:

„Dezider Siládi jedenadvacetiletý obránce banskobystrické Dukly byl v Uherském Hradišti najlepším hráčom našej mladé reprezentácie.“

„V ligovom utkaní se Slávií v Ede- nu splnil nenápadný 170 cm vysoký a 70 kg ťžký banskobystrický obránce beze zbytku úkol střežit

Dukla Banská Bystrica.

Fr. Veselého. Hráł pozorně, čistě, přesne a navíc zasáhl výrazně i do vývoje utkání. Proběhl s míčem u nohy bleskově z poloviny hřiště až k trestnímu území domácích, kde našel přesnou přihrávkou Mráze, a přičinil jse tak o důležitý první gól Dukly. Čtyři minuty před koncem zápasu zaskočil za vlastního brankáře a vykopł míč směřující do sítě na brankové čáře.“

Vyhrával bežecké súboje s hráčmi najzvučnejších mien, na čo tréner tímu ČSSR do 21 rokov Ján Škripko povedal, že pri previerke reprezentantov (i hráčov áčka!) bol pri šprintoch meraných fotobunkou najrýchlejším mužom práve Siládi. Mnoho dopisov od futbalových fanúšikov z celej bývalej ČSSR svedčí o tom, aký bol záujem o talentovaného športovca Dežka Siládiho. Pre jeho skromnosť dnes už mnohí Valaštania ani nevedia o jeho úspechoch, hoci často navštevuje svoj rodný dom a sestry aj so svojou rodinou. Manželka je tiež dcérou bývalého futbalistu, takže je predpoklad, že vnúčik by mohol zdediť športové gény z obidvoch rodov.

Mária Luptáková

Futbalisti z rodu Siládi

V januári roku 1458 zhromaždenie šľachty na zamrznutom Dunaji v blízkosti Budína, obklúčené vojskom Michala Siládiho, zvolilo za Uhorského kráľa Mateja Korvína.

Keď som si prečítala v Encyklopédii tento text, v duchu som si pomyslela, či Siládiovci z Valaskej nie sú potomkami toho slávneho veliteľa. Do našej dediny sa prisťahovali z juhu Uhorska, ešte za čias tureckého vpádu.

Bratia Peter a Ján Siládi boli chlapi urastení, statnej postavy. Prevyšovali o hlavu ostatných „Záhumnách“, poviše „Pastierne“. Chlapci zbehli dolu záhradou a už sa na ihrisku pri Skalke naháňali za loptou. Bratia Jožko a Julko Siládiovci boli futbalisti miestneho klubu ŠK Slovan Valaská. Hoci Julko nebol vysokej postavy ako jeho brat, prehlavilkoval všetkých. Vynikal rýchlosťou, hráčskou technikou, preto nečudo, že si ho všimli z futbalových klubov v Podbrezovej a v Banskej Bystrici.

Na rube jednej starej fotografie futbalistov z roku 1943 je takáto poznámka: Majstrák Hájniky – H.G. Valaská 3:4. Počas vojny, za Slovenského štátu, nemohli futbalisti hrať pod názvom klubu Slovan.

Aký otec, taký syn.

Keď si Július Siládi postavil dom v novej Valaskej, po dvoch dcérach do rodiny pribudol syn Dežko. Len čo začal chodiť, kopol do každej skalky, ktorá sa mu priplietla do cesty. Neraz mamka Marta zalamovala rukami, že topánky mu vydržia sotva dva týždne. Ešte bol hádam len škôlkar, keď chodil hrať futbal na ihrisko medzi činžiakmi. (Dnes tam stojí obchod CBA). Oskar Harinek, Ľubo Lacič, bratia Kortánovci, Vlado Molčan a iní starší chlapi zobrali medzi seba malého Dežka, ktorý všetkých udivoval rýchlosťou a hrou s loptou. Postupne cez žiacke a dorastenecké družstvá sa vypracoval na prvoligového hráča Dukly Banská Bystrica a reprezentanta ČSSR.

Mária Luptáková

ČO ROBÍ DEZIDER SILÁDI DNES?

Žije v Banskej Bystrici, kde pracuje vo firme Veolia Banská Bystrica ako majster. Športu sa venuje už len rekreačne. Všetok voľný čas venuje svojej rodine.

Hrávali ste s hráčmi ako Ján Kocian, František Kunzo, Emil Kolkus, Milan Nemeč, Stanislav Baláz, ... , stretávate sa ešte s niektorými, zakopete si príležitostne?

S niektorými sa občas stretávam, s tými, ktorí zostali v Banskej Bystrici, podebatujeme, zaspomínáme, bolo to veľmi pekné obdobie môjho života.

Odohrali ste mnoho zápasov

doma aj v zahraničí. Navštívili ste Švajčiarsko, Anglicko, Škótsko, bývalé ZSSR, Saudskú Arábiu, Irán, dokonca Indiu. Kam najďalej ste sa dostali?

Do Vietnamu, boli sme tam vyše 2 týždňov. Zavolali nás na otvorenie ihriska. Čakali sme, že bude zelené a trávnaté ako u nás. Na naše prekvapenie tam na nás čakala len kopa piesku.

Ktorý zo zápasov vám najviac

Začiatky v Brezne.

utkvel v pamäti ako ten naj?

Hrali sme doma, v Československu, so Spartou v Prahe o postupe do 1. ligy. Štadión bol úplne vypredaný. Síce sme prehrali 3:2, ale ten zápas bol „vyšpikovaný“ do posledných sekúnd. 38 000 divákov už 10 minút pred koncom v neskutočnom napätí očakávalo výsledok. Bol to asi najťažší zápas. A určite účasť v Pohári UEFA, v tom čase to bol najväčší úspech v histórii futbalu v Banskej Bystrici.

Dostali ste sa až do olympijského výberu, ktorý sa zúčastnil 22. olympijských hier v Moskve v 1980 roku. Československo získalo vo futbale zlatú medailu, keď vo finále porazilo Východné Nemecko.

Bol som vo výbere, to je fakt, ale olympiády som sa nezúčastnil. Zlatú medailu mi vyfúkla zlomenina nohy. V decembri som podstúpil operáciu, takže to nešlo.

Zažili ste niekedy obdobie: „zavesím kopačky na klince?“

Nie, vtedy to nebolo tak ako dnes, že sa hráči urazia, pol roka nehrajú a potom sa vrátia akoby sa nič nestalo. My sme hrali pre radosť a zábavu, mali sme k futbalu vzťah. Pamätám sa, mal som vtedy 16 rokov, ako ma raz môj strýko za vliezol na sídlisko v Banskej Bystrici, odtiaľ som autobusom išiel na letisko a do Prahy som letel sám. Nikto nás nevodil za ručičky. Ale vždy ma podporovala celá rodina. Otec sa pravidelne zúčastňoval zápasov, sestra mi viedla kroniku s fotografiami a výstrižkami z novin.

A čo honorár?

Áno, dostávali sme, ale to sa nedá porovnať s dnešnými príjmami, teraz by hráči za tie peniaze ani

nevybehli na ihrisko.

Čo si myslíte o dnešnom futbale?

Dnes je nielen futbal ale aj iné športy viac o biznise ako o radosť z hry. Solventní rodičia tlačia svoje deti do športu, hoci mnohokrát na to nemajú talent a zaberajú miesta talentovaným deťom. Aj teraz talenty vyrastajú na dedinách, len sa im venuje málo pozornosti.

Neuvažovali ste o trénerstve?

Asi rok a pol som trénoval Podlavice, keď mi neprišlo na zápas 11 hráčov, musel som nastúpiť aj ja. Keď som aktívne hrával futbal, na svoje deti som nemal veľa času, skoro všetky víkendy som venoval futbalu. Preto sa snažím manželke a deťom venovať všetok voľný čas a hlavne vnúčikovi, ktorý bude mať 4 roky. Ale futbal na svoj vek už ovláda dobre, uvidíme či jablko nepadlo ďaleko od stromu.

Čo by ste odkázali mladým futbalistom?

Tí, ktorí majú talent a úprimný záujem, nech trpezlivo trénujú a nabierajú skúsenosti doma v ligových mužstvách. Do cudziny treba ísť pripravený a ostrieľaný.

Deziderovi Siládimu, ktorý sa svojim hráčskym umením predviedol na mnohých nielen Československých, ale aj svetových štadiónoch prajeme veľa rokov v zdraví a športovej vitalite. Napriek mnohým úspechom, ktoré siahajú až pod olympijské kruhy, si zachoval skromnosť „dedinského chlapca“. Jeho osobnosť právom patrí medzi slávnych Valaštanov, tváre ktorých zobia Pamätnú izbu.

Monika Senčeková

OFK SLOVAN Valaská zahajuje svoju aktívnu činnosť (Obecný futbalový klub)

Naši futbalisti začali na turnaji v Hronci. Tréner Miloš Pacera vyskúšal všetkých, ktorých mal momentálne k dispozícii. V prvom zápase s Hroncom nasadil do prvého polčasu tých najlepších ktorých mal a počas končil po vyrovnanej hre nerozhodne 0:0. V druhom polčase poslal na ihrisko aj ostatných hráčov, aby ich vyskúšal. Tam to až také slávne nebolo a zápas skončil nakoniec 0:4 v prospech Hronca. Druhý zápas s Osrblím sme prehrali po góle v prvej minúte a do konca zápasu sa už na skóre nič nezmenilo. Boli to prípravné zápasy, kde sa z výsledkov ešte nadajú robiť podstatné závery. Ale občania sa už môžu tešiť z toho, že každý týždeň tu v nedeľu bude športové podujatie, ktoré je zároveň aj určitou spoločenskou udalosťou. Chodievali tam aj slečny a ženy, ktoré futbal až tak veľmi nezaujímajú, ale ktoré majú rady pohľad na svalnaté spotené mužské telá, z ktorých frka testosterón, adrenalin a iné nebezpečné hormóny. Takí muži ženám nesmrdia. Aj keď smrdia.

V zostave sú zatiaľ títo chlapi:

Michal Kúdelka - Valaská
Michal Pančík - Balog
Robo Patrás - Valaská
Jakub Strmeň - Valaská
Peter Potančok - Horná lehota
Ivan Demian - Horná lehota
Martin Betka - Brezno
Ondrej Pribula - Brezno
Ivan Kaniak - Valaská
Radoslav Pacera - Valaská

Michal Kúdelka - Valaská
Jakub Vicker - Valaská
Vendelín Štrba - Valaská
Martin Kupec - Valaská
Ján Gajdoš - Valaská
Lukáš Kovařovic - Štiavnička
Zdenko Lesák - Štiavnička
Pavol Husenica - Brezno
Miroslav Mečkan - Štiavnička
Mrva - Brezno

Jesenný rozpis súťaže vyzerá nasledovne:

21.8. - Telgárt - Valaská	25.9. voľno
28.8. - Valaská - 1.FK Horehron	2.10. - Beňuš - Valaská
4.9. - P. Polhora - Valaská	9.10. - Valaská - Bacúch
11.9. - Valaská - Michalová	16.10. - Pohorelá - Valaská
18.9. - Šumiac - Valaská	

Vedenie OFK Valaská

Ondrej Balco (53), predseda klubu

Milan Hruška (54), vedúci mužstva

Miloš Pacera (57), tréner

Pavol Husenica (46), kapitán

OFK Slovan Valaská sa teší na Vašu účasť a povzbudzovanie na zápasoch.

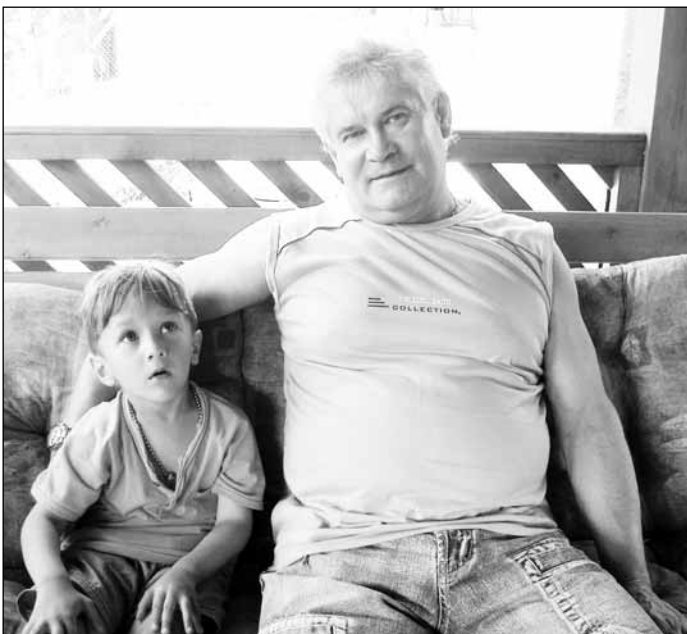
Jožo Kán

Okienko OFK SLOVAN VALASKÁ

Výsledky prípravných zápasov:

16.7.2011 Turnaj Polomka
Bravčovo - Valaská 3:0 Horehron - Valaská 3:1
24.7.2011 Turnaj Hronec
Hronec - Valaská 4:0 Osrblie - Valaská 1:0

Ing. Jozef Barzik

Dezider Siládi s vnúčikom Deniskom.

Nábor nových biatlonistov v ZŠ Valaská

Dňa 7. júna sa v priestoroch telocvične ZŠ Valaská uskutočnil nábor nových športovcov z radov detí do Klubu biatlonu Osrblie. Deti boli skúšané v dvoch disciplínach – behu na prekážkovej trati a v streľbe zo vzduchovky, neskôr im prišiel niečo o biatlone povedať aj známy športovec Pavol Hurajt, ktorého myslím netreba predstavovať. Jeho prítomnosť vyvolala medzi deťmi veľký záujem, okamžite ho obkolesili.

Viac informácií o biatlone, klube a živote športovcov nám v rozhovore poskytol pán Jozef Molčan, predseda Klubu biatlonu Osrblie, tréner centra talentovanej mládeže v Osrblí a reprezentačný tréner juniorov a kadetov SR, bývalý biatlonista. Biatlon robí od svojich deviatich rokov a ako sa vyjadril, je to jeho život.

Robíte nábor na základnej škole. Povedzte rodičom v ktorom veku je najlepšie začať s tréningom?

Najideálnejšie je tých 8-9 rokov, pretože práve v tom veku sa rozvíjajú koordináčne a pohybové schopnosti a vlastnosti. My pretekáme na biatlone od 10 rokov, ale je dobré, keď tie dva roky je prípravka, deti sú potom pripravené, vedia do čoho idú.

Ako vlastne vyzerá tá príprava na biatlon?

Príprava na biatlon je všeobecného zamerania - beháme, bicyklujeme, plávame, hráme loptové hry, rozvíjame vytrvalostné schopnosti, rýchlostné, silové, no a najdôležitejší prvok biatlonu – streľbu.

Aké predpoklady by malo spĺňať dieťa, ktoré chce byť biatlonistom, čo si majú rodičia všimnúť?

Musí to byť zbojník. Najideálnejšie na šport sú deti, ktoré sú také hyperaktívne,

ktoré sa neboja, majú chuť robiť.

Aký veľký je váš klub?

Momentálne máme 27 športovcov, z toho je 7 detí, takže kvôli tomu aj organizujeme tento nábor aby sme rozšírili rady tejto mládeže, lebo všetko nám to starne a potrebujeme vybudovať novú základňu. No ale celkovo náš klub má 142 členov, sme najväčší klub na Slovensku, máme veľkú základňu rozhodcov. Chceme si udržať to postavenie.

Aké máte úspechy so svojím klubom?

Momentálne úspechy – v zime sme vyhrali celkový rebríček v slovenskom pohári v rámci celého klubu, potom v juniorských kategóriách sme vyhrali, v kategórii žiakov sa nám to nepodarilo preto, že máme tých detí málo a je väčšia konkurencia a zo starších máme 7. miesto Michala Šimu na majstrovstvách sveta juniorov a kadetov, Tomáša Havrilu, tiež

10. miesto na majstrovstvách sveta, Paulínu Fialkovú, 9. miesto na majstrovstvách sveta a máme úspechy reprezen-

tantov.

Aký je život okolo biatlonu, máte vôbec voľný čas?

Biatlon si vyžaduje celého človeka, to je robota od rána do ve-

čera, doobeda práca v areáli, poobede práca s deťmi, cez vikendy sú preteky, tréningy, takže to je sviatok – nesviatok, dážd' – nedážd', prostě ideme stále.

Je to skôr hobby ako zamestnanie...

Je to náš život, prostě, mi tomu vravíme, že je to choroba.

Kedy odchádza aktívny športovec do "dôchodku"?

Všetko záleží od zdravia a od okolností ako sa mu darí. Vo svetovom pohári ešte behajú športovci, ktorí majú 39 rokov a sú úspešní aj títo naši športovci, ktorí sú reprezentanti a máme tam športovcov, napríklad teraz nám končila Martina Halinárová, úspešná olympionička. Má 38 rokov.

Všimli ste si aj nejaké začínajúce talenty tu na škole?

Vyzerá to veľmi nádejne, som spokojný. Teraz sme mali prvé dve triedy za sebou a záujem má 24 detí. Uvidíme ako to dopadne, ale čo som si všimol tak 7-8 detí je výraznejších.

Dopoculi sme sa, že chystáte v klube nejaké zmeny...

Áno, rozvinuli sme spoluprácu s obcou Valaská a chceli by sme premenovať náš Klub biatlonu Osrblie na Klub biatlonu Valaská – Osrblie, pretože väčšina detí je z Valaskej a chceli by sme im vytvoriť záujem, preto sme požiadali o pomoc obec Valaská, čo verím, že sa podarí, malo by to vyjsť.

J. Štulrajterová

Výsledky letný biatlon

Otvorené majstrovstva Európy

Pre kategórie dospeli a juniori sa uskutočnili 22. - 24.7.2011 v Martell - Taliansko.

Bežali sa rýchlostné, stíhacie preteky a zmiešané štafety. Dosiahli sme dve vynikajúce umiestnenia na stupňoch víťazov - strieborne medaily T. Hasilla a juniorská štafeta.

Juniorky: L. Šimová 13,15

Junióri: T. Hasilla 4,2, M. Šima 20,18, M. Kubaliak 16,16

Ženy: T. Poliaková 17,15

Muži: P. Ridzoň 13,12

Zmiešané štafety – dospeli - / V. Točeková, T. Poliaková, T. Rusnák, P. Ridzoň / - 5

Zmiešané štafety - junióri - / P. Fialková, L. Šimová, M. Kubaliak, T. Hasilla / - 2

Prvé kolo Viessmann pohára

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 11-12. 6. 2011 v Revúcej. Bežali sa vytrvalostné a rýchlostné preteky. Dosiahli sme umiestnenie

Žiačky: 10.-11. J. Machyniaková 1,1, J. Graňaková 7,9, B. Kňazíková 11,10

Žiačky: 12.-13. T. Krnáčová 2,4,

Žiačky: 14.-15. V. Machyniaková 1,4

Žiaci: 14.-15. A. Krbíla 7,3, F. Skačan 2,4

Mladší dorastenci: F. Kramla 4,2, R. Kubaliak 5,9, M. Kúdelka 8,5

Starší dorastenci: M. Šima 3,1, M. Kubaliak 7,3, L. Kramla 9,8, O. Šnejt 12,9

Juniorky: L. Šimová 1,1

Junióri: T. Hasilla 1,1, O. Švantner 3,4

Ženy: T. Poliaková 3,3

Muži: P. Ridzoň 1,1

Druhé kolo Viessmann pohára

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 25.-26.6.2011 v Predajnej. Bežali sa rýchlostné preteky a preteky s hromadným štartom. Dosiahli sme umiestnenie,

Žiačky: 10-11. J. Machyniaková 1,1, J. Graňaková 7,7, B. Kňazíková 12,11

Žiačky: 12.-13. T. Krnáčová 10,3

Žiačky: 14.-15. V. Machyniaková 2,2

Žiaci: 14.-15. A. Krbíla 12,9, F. Skačan 6,3

Mladší dorastenci: F. Kramla 10,1, R. Kubaliak 14,5, M. Kúdelka 9,10

Starší dorastenci: M. Šima 3,3, M. Kubaliak 2,4, L. Kramla 9,8, O. Šnejt 8,9

Juniorky: L. Šimová 1,1

Junióri: T. Hasilla 1,1, O. Švantner 4,4

Ženy: T. Poliaková 5,4

Muži: P. Ridzoň 2,2

Tretie kolo Viessmann pohára

Pre dorastenecké kategórie sa uskutočnilo 16. - 17. 7. 2011 v Osrblí. Bežali sa rýchlostné preteky

a preteky s hromadným štartom a dosiahli sme umiestnenie

Mladší dorastenci: R. Kubaliak 2,7, M. Kúdelka 5,3

Starší dorastenci: O. Šnejt 7,7

Pre kategórie junióri, dospeli - uskutočnilo sa 16.-17.7.2011 v Osrblí ako súčasť IBU CUP. Bežali sa rýchlostné a stíhacie preteky a dosiahli sme umiestnenie

Juniorky: L. Šimová 2,2

Junióri: T. Hasilla 1,1, O. Švantner 6,N, M. Šima 2,2, M. Kubaliak 4,N

Ženy: T. Poliaková 3,2

Muži: P. Ridzoň 1,1, N. Gröne 6,5

Druhé kolo IBU CUP

Pre kategórie junióri, dospeli – uskutočnilo sa 16.-17.7.2011 v Osrblí s účasťou pretekárov z 8 krajín.

Bežali sa rýchlostné a stíhacie preteky a dosiahli sme umiestnenie

Juniorky: L. Šimová 4,5

Junióri: T. Hasilla 1,1, O. Švantner 15,N, M. Šima 7,9, M. Kubaliak 10,N

Ženy: T. Poliaková 5,3

Muži: P. Ridzoň 3,1, N. Gröne 11,10

Ing. Jozef Barzik

Uzavierka budúceho čísla bude 28. septembra 2011.